

Ηχώ της Λευκάδας

Η ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

Δεν είναι διαβατάριο πουλί, που για μια μέρα σχίζει τα νέφη και περνά γοργό σαν τον αγέρα, ούτε κισσός, π' αναίθιτος την πέτρα περιπλέκει, ούτ' αστραπή που οβήνεται χωρίς αστροπέλεκτι, δεν είναι νεκροθάλασσα, βοή χωρίς σεισμό, νιώθω για σε, πατρίδα μου, στα σπλάχνα χαλασμό.
Αριστοτέλης Βαλαωρίτης

ΕΤΟΣ 37ο ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ **ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 205**
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤ' ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ» **ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2020**
Γραφεία: Γερανίου 41, 104 31 - ΑΘΗΝΑ, Τηλ.- FAX: 210 5242.439 s.lefkadion.ath@gmail.com

«Κι είπες «Λευκάδα
ογάκαρη
στα σπλάχνα μου
χρονιάς»...
"Αγίος Τισερμώ"»

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ»

Εφημερίδα «Ηχώ της Λευκάδας»
ΓΕΡΑΝΙΟΥ 41 – 104 31 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210-5242439
email: s.lefkadion.ath@gmail.com
**ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΛΕΥΚΑΔΙΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ**
Γερανίου 41, Αθήνα ΤΚ 10431
ΤΗΛ. 6944848008
email: olefkadion@gmail.com
url: www.oals.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ 2020

Την Κυριακή 02/02/2020 οι Λευκαδίτες της Αττικής έκοψαν την πίτα τους. Ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα των Διοικητικών Συμβουλίων της Ομοσπονδίας των Απανταχού Λευκαδίτικων Συλλόγων και του Συλλόγου Λευκαδίων Αττικής «Η Αγία Μαύρα», γέμισαν τα γραφεία τους Γερανίου 41, Αθήνα.

Ευχάριστη νότα στην εκδήλωση έδωσε η χορωδία του Συλλόγου Λευκαδίων Αττικής, υπό την διεύθυνση του μαέστρου και Ιωάννη Σφυρή που μας ταξίδεψε με τις μελωδίες της. Η χορωδία παρουσίασε κάλαντα και τραγούδια Λευκαδιτών στιχουργών και συνθέσεις του Μίκη Θεοδωράκη και του Μάνου Χατζηδάκη.

Ο συμπατριώτης μας πάτερ Ιωάννης Πατίτσας ευλόγησε την πίτα μας. Στην συνέχεια ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας των Απανταχού Λευκαδιτών Συλλόγων κ. Θεοφύλακτος Λογοθέτης και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Λευκαδίων Αττικής «Η Αγία Μαύρα» κ. Σωκράτης Κακλαμάνης καλωσόρισαν
συνέχεια στη σελ. 2

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ»

Το αρχαιότερο Λευκαδίτικο Σωματείο της Αττικής, με 97 χρόνια γόνιμης και παραγωγικής ζωής, με πλούσια δραστηριότητα, προχωρά σε αρχαιρεσίες τον Μάιο του 2020. Με βάση το καταστατικό του Συλλόγου μας οι αρχαιρεσίες διεξάγονται κάθε τρία (3) χρόνια. Έτσι φέτος το Μάιο λήγει η θητεία του σημερινού ΔΣ και διενεργούνται οι αρχαιρεσίες για την εκλογή του νέου ΔΣ. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στην θητεία του νέου ΔΣ που θα προκύψει από τις αρχαιρεσίες, και συγκεκριμένα το έτος 2022 ο ιστορικός Σύλλογος μας θα συμπληρώσει εκατό (100) χρόνια ζωής.

Είναι τιμή λοιπόν για το νέο ΔΣ να γιορτάσει με τον τρόπο που αρμόζει το γεγονός αυτό. Στο διάστημα της θητείας του το απερχόμενο ΔΣ προσπάθησε με τα λιγοστά μέσα που διέθετε να διοργανώσει εκδηλώσεις που διαδίδουν τον Επτανησιακό Πολιτισμό μας και να προβάλλει το νησί μας, στο λεκανοπέδιο της Αττικής. Αναλυτική αναφορά στις δραστηριότητες μας κατά τα τελευταία 3 χρόνια θα γίνει στην εκλογοαπολογιστική συνέλευση. Καλούμε όλους τους συμπατριώτες/σες να συμμετέχουν στις διαδικασίες των Αρχαιρεσιών, δίνοντας δύναμη στο νέο ΔΣ για την συνέχιση της δράσης του ιστορικού μας Συλλόγου. Καλούμε επίσης και ιδιαίτερα τους νέους/ες Λευκαδίτες/σες της Αττικής να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για την συμμετοχή τους στο ενιαίο ψηφοδέλτιο και την εκλογή τους στο ΔΣ. Έχει μεγάλη σημασία για την συνέχιση των δραστηριοτήτων του Ιστορικού Συλλόγου μας, η συμμετοχή νέων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο για την ανανέωση της σύνθεσης του, καθώς έτσι έρχεται φρέσκος αέρας, νέες ιδέες, νέα δύναμη για την συνέχιση της ιστορικής πορείας του Συλλόγου Λευκαδίων Αττικής «Η Αγία Μαύρα».

Ακολουθούν οι διαδικασίες που προβλέπει το καταστατικό μας για την διεξαγωγή των Αρχαιρεσιών.

ΠΡΟΣΚΛΗΗ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Λευκαδίων Αττικής «ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ», καλεί τα μέλη του Συλλόγου σε Τακτική Γενική Εκλογοαπολογιστική Συνέλευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 6 του καταστατικού του, με τα ακόλουθα θέματα:

- Λογοδοσία (απολογισμός δραστηριότητας και έργου) του απερχόμενου Δ.Σ.
- Οικονομικός απολογισμός.
- Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής.
- Εκλογή Αντιπροσώπων για την Ομοσπονδία των Απανταχού Λευκαδίτικων Συλλόγων.

Τόπος Γενικής Συνέλευσης: Η αίθουσα του Συλλόγου, Γερανίου 41 (1ος όροφος), Ομόνοια, Αθήνα. Τηλ. 6944-321022 - 6931-151051 - 6978-996897. Ημερομηνία Γενικής Συνέλευσης: Κυριακή 10 Μαΐου 2020. Ώρα έναρξης: 11:00 π.μ.

Σε περίπτωση που δεν θα υπάρξει απαρτία (όπως συνήθως συμβαίνει) η Γενική Συνέλευση θα επαναληφθεί την επόμενη Κυριακή 17 Μαΐου 2020, την ίδια ώρα, στον ίδιο χώρο και με τα ίδια θέματα, όπως προβλέπεται από το Άρθρο 8 του Καταστατικού.

Δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση έχουν τα μέλη που είναι ταμειακά τακτοποιημένα. Η οικονομική τακτοποίηση μπορεί να γίνεται μέχρι και το πέρας της ψηφοφορίας.

Οι εργασίες της Γενικής Συνέλευσης θα διεξαχθούν σύμφωνα με το παρακάτω πρόγραμμα:

- 11.00: Έναρξη Γενικής Συνέλευσης.
- 11.15: Εκλογή Προέδρου και Γραμματέων για την διεύθυνση των εργασιών και τήρηση πρακτικών.
- 11.30: Λογοδοσία απερχόμενου Δ.Σ. από τον Πρόεδρό του.
- 11.55: Οικονομικός απολογισμός Δ.Σ. από τον Ταμία.
- 12.10: Ανάγνωση της Έκθεσης από την Ε.Ε.
- 12.15: Έναρξη συζήτησης επί των πεπραγμένων, τοποθετήσεις μελών, προτάσεις, δευτερολογία απερχόμενου Προέδρου.
- 12.50: Εκλογή Προέδρου και μελών Εφορευτικής Επιτροπής για την διεξαγωγή εκλογής για την ανάδειξη των μελών του νέου Δ.Σ., της Ε.Ε. και των αντιπροσώπων για την Ομοσπονδία.
- 13.00: Έναρξη ψηφοφορίας.
- 18.30: Πέρας ψηφοφορίας.

Υποψηφιότητες για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο και Εξελεγκτική Επιτροπή, υποβάλλονται σύμφωνα με το Άρθρο 9 του καταστατικού, τρεις (3) ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης.

Οι ενδιαφερόμενοι, συνεπώς, για να είναι υποψήφιοι για το νέο Δ.Σ. και την Ε.Ε., πρέπει να υποβάλλουν έγγραφη αίτηση μέχρι το πρωί ώρα 11.30 π.μ. της Πέμπτης 18 Μαΐου 2020 στα γραφεία του Συλλόγου.

Υποψηφιότητα του ίδιου προσώπου για το Δ.Σ. και την Ε.Ε. δεν επιτρέπεται.

Τα μέλη θα πρέπει να γνωρίζουν ότι στο ενιαίο ψηφοδέλτιο για την εκλογή των μελών του Δ.Σ. και της Ε.Ε., μπορούν να βάζουν μέχρι και τρεις (3) σταυρούς για το Δ.Σ. και μόνο ένα (1) σταυρό για την Ε.Ε. Ψηφοδέλτια με παραπάνω σταυρούς είναι άκυρα.

Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος Κακλαμάνης Σωκράτης
Ο Γενικός Γραμματέας Χόρτης Κωνσταντίνος

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΛΕΥΚΑΔΙΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Γερανίου 41, Αθήνα ΤΚ 10431
τηλ/ fax: 2105242439 /
κιν 6931-151051
email: olefkadion@gmail.com
url: www.oals.gr

Αθήνα, 27/2/2020

Προς τα μέλη της Ομοσπονδίας των Απανταχού Λευκαδίτικων Συλλόγων

Αγαπητά μέλη

Το Δ.Σ. της Ομοσπονδίας καλεί τους Προέδρους των Συλλόγων μελών σε σύσκεψη που θα γίνει στην έδρα της Ομοσπονδίας, Γερανίου 41, 1ος όροφος την 18/03/2020 και ώρα 18.00, με θέμα: «Τα προβλήματα των χωριών του νησιού μας».

Παράκληση για την καλύτερη οργάνωση ο Πρόεδρος ή εκπρόσωπος του κάθε Συλλόγου να έχει καταγεγραμμένα τα αιτήματα για το χωριό του.

Στην σύσκεψη θα γίνει η συγκέντρωση όλων των αιτημάτων και θα αποφασισθεί η ημερομηνία και ο χώρος της ημερίδας στην Αθήνα στην οποία θα προσκληθούν όλοι οι αρμόδιοι φορείς του νησιού.

Το Δ.Σ.
του Συλλόγου μας
εύχεται
στις Λευκαδίτισσες,
τους Λευκαδίτες,
τους φίλους
του νησιού μας και
σε όλον τον κόσμο

**ΚΑΛΟ
ΠΑΣΧΑ!**

Περί δημοκρατίας - Μια εκδήλωση με ενδιαφέρον

«Όσο η δημοκρατία και οι ανεπάρκειες της πρακτικής της εφαρμογής παραμένουν αντικείμενο συζήτησης... η Αθήνα δεν θα εξαφανιστεί από τη σκέψη μας». Μ' αυτά τα λόγια ο Γερμανός ιστορικός Βίλφριντ Νίππελ, απαντά στο ερώτημα κατά πόσον μπορεί να μας απασχολεί σήμερα και στο μέλλον το αθηναϊκό μοντέλο της δημοκρατίας.

Αυτό ήταν και το συμπέρασμα της ιδιαίτερα ενδιαφέρουσας και δυναμικής-στους προβληματισμούς που κατατέθηκαν- βραδιάς με ομιλητή τον Καθηγητή και Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου κ. Αθανάσιο Ευσταθίου. Την εκδήλωση, που διοργανώθηκε από τον **Σύνδεσμο Φιλολόγων Λευκάδας σε συνεργασία με το Μουσικό Σχολείο Λευκάδας**, και πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 25 Φεβρουαρίου 2020, ώρα 7.30 μ. μ. στο Αμφιθέατρο του Μουσικού Σχολείου, παρακολούθησαν πολλοί εκπαιδευτικοί, εκπρόσωποι του ΤΕΙ Λευκάδας και φιλομαθείς συντοπίτες μας. Ανάμεσά τους, ο Ισπανός φοιτητής Jaime Garcia Chararro, που βρίσκεται στη Λευκάδα με το πρόγραμμα Erasmus και παρακολουθεί για το τρέχον ακαδημαϊκό εξάμηνο τα μαθήματα στο Τμήμα Περιφερειακής Ανάπτυξης του ΤΕΙ Λευκάδας. Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο Χάιμε, ικανός γνώστης της ελληνικής γλώσσας, παρακολούθησε με συγκινητικό ενδιαφέρον τόσο την κεντρική ομιλία όσο και τους προβληματισμούς των συμμετεχόντων στη συζήτηση.

Το θέμα της εξαιρετικής ομιλίας του Καθηγητή Ευσταθίου ήταν: *Η Αθηναϊκή δημοκρατία της κλασικής περιόδου. Προβληματισμοί και προεκτάσεις στο παρόν.* Η παρουσίαση βα-

σίστηκε στο σημαντικό, για τις πληροφορίες που μας παρέχει, κείμενο της *Αθηναίων Πολιτείας* που αποδίδεται στον κύκλο του Αριστοτέλη ή στον ίδιο τον Μακεδόνα φιλόσοφο. Σημειώνουμε ότι η ανεύρεση του παπύρου της *Αθηναίων Πολιτείας* το 1891 έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Ο Πρώσος κλασικός φιλόλογος Ulrich Wilamowitz αναγνώρισε στο κείμενο της *Αθηναίων Πολιτείας* το θεσμικό πλαίσιο των σύγχρονων δυτικών κρατών.

Στην ομιλία αναδείχτηκε από τον ομιλητή, όλο το πλαίσιο θεσμικής στήριξης και λειτουργίας της αθηναϊκής δημοκρατίας κατά τους κλασικούς χρόνους, με έμφαση στη λειτουργία του νόμου, και εμφαντικά στο νομικό πλαίσιο της *δοκιμασίας* και της *ευθύνης*. Υπογραμμίστηκε η συνθετότητα και η κοινωνική «ανοικτότητα» του πολιτεύματος, η θέσπιση ισχυρών μηχανισμών διαφύλαξης και αυτοπροστασίας του, και η αυστηρότητα με την οποία λειτουργούν και επιβάλλονται τα θεσπισμένα. Ένα μάθημα και για τις κλυδωνιζόμενες δημοκρατίες σήμερα, καθώς φαίνεται ότι, παρά τη διαφορετικότητα των σύγχρονων αντιπροσωπευτικών δημοκρατιών, εντούτοις η εξέταση του αθηναϊκού μοντέλου πάντοτε θα έχει να προσφέρει, αν όχι σε επίπεδο πολιτικής πρακτικής, οπωσδήποτε σε επίπεδο θεωρητικής και διανοητικής εμβάθυνσης.

Η επιτυχία της εκδήλωσης έγκειται -εκτός από την κίνηση των ιδεών, σκέψεων και προβληματισμών που δημιούργησε- και στο ότι άνοιξε μεγάλα θέματα πολιτικής φιλοσοφίας σε σχέση με την αθηναϊκή δημοκρατία αλλά και πάνω σε ευαίσθητα πεδία των σύγχρονων δημοκρατιών. Και όπως συμβαίνει στους πλατωνικούς διαλόγους, έμεινε μια πόρτα ανοιχτή για μελλοντικές γόνιμες συνεργασίες...

Η Οργανωτική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά τον Καθηγητή Αθανάσιο Ευσταθίου για την ουσιαστική και ενδιαφέρουσα υποστήριξη του θέματος. Το Μουσικό Σχολείο-τον Διευθυντή κ. Νίκο Κονιδάρη και τον Σύλλογο Καθηγητών- για τη φιλόξενη στέγη που παρείχε. Τους εκπαιδευτικούς και τους συμπολίτες μας για τη δημιουργική συμμετοχή τους. Το ΤΕΙ Λευκάδας για τη στήριξη. Τον κ. Μανώλη Θερό, Πρόεδρο της Ένωσης Ξενοδόχων Λευκάδας, για την ευγενική χορηγία του πανέμορφου λευκαδίτικου ξενώνα Boschetto-δείγμα του τοπικού μας πολιτισμού και της παράδοσης φιλοξενίας του Λευκαδίτη.

**Εκ μέρους της
Οργανωτικής Επιτροπής
Η Πρόεδρος του
Συνδέσμου Φιλολόγων
Δρ. Παρασκευή
Κουσιδά Βρεττού**

«ΗΧΩ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ»

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ιδιοκτησία:

Συλλήγογος Λευκαδίων
Αττικής «Η ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ»
Γραφεία: Γερανίου 41
10431 Αθήνα
Τηλ. 210 52.42.439

Δ/ντής-Εκδότης

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
Τσακάλωφ 38-40
Τ.Κ. 10673 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 3617532

Εκδίδεται με ευθύνη του Δ.Σ.

Τα ενυπόγραφα κείμενα
εκφράζουν απόψεις
των συντακτών του
Φωτοστοικειοθεσία

Εκτύπωση:

Ι. ΓΚΑΝΤΗΡΑΓΑΣ & ΣΙΑ ΟΕ
Γερανίου 7, 1ος όροφος
Αθήνα, 10552
Τηλ. 210 52.44.309

Συνδρομή ετήσια:

Εσωτερικού 10 €
Εξωτερικού \$ 25

Αποστολή συνδρομών
Δ/ση Συλλόγου

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ 2020

συνέχεια από τη σελ.1

τους παρευρισκομένους ευχόμενοι Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά και έκοψαν την πίτα.

Τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση μας:

- Ο κος Απόστολος Κακλαμάνης, πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
- Ο κος Ευτύχιος Ζουριδάκης, Αντιδήμαρχος Λευκάδας, εκπροσωπώντας τον Δήμαρχο

• Πρόεδροι και εκπρόσωποι των Λευκαδίτικων Συλλόγων της Αττικής Εγκλουβής, Χορτάτων, Καρυάς, Αγίου Πέτρου, Δραγάνου, Εξάνθειας & Δρυμώνα.

Η παραδοσιακή λαδόπιτα (χουσεμερή) που κόψαμε και προσφέρθηκε στους παρισταμένους ήταν ευγενική προσφορά του Φούρνου της κας Ανθούλας Καλού, Λυγιά Λευκάδος.

Λευκάδας

- Ο κος Ξενοφών Βεργίνης, πρώην Βουλευτής & πρώην Διοικητής του ΟΓΑ
- Η κα Άννα Αλεξανδράτου, Εκπρόσωπος της Επτανήσιακής Συνομοσπονδίας
- Ο κος Αντώνιος Σολδάτος, Γενικός Γραμματέας της Εταιρείας Λευκαδιτών Μελετών

Τους εκφράζουμε τις θερμές μας ευχαριστίες.

Ακολούθησε μπουφές όπου οι συμπατριώτες μας της Αττικής είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν ευχές για το νέο έτος.

Φωτογραφικό υλικό από την εκδήλωση υπάρχει στο site της Ομοσπονδίας www.oals.gr στην ενότητα Τα Νέα μας.

Τα Δ.Σ.

Το Ψηφιακό Λεξικό του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος lexikolefkadas.gr ως εκπαιδευτικό εργαλείο

Το Ψηφιακό Λεξικό του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος, lexikolefkadas.gr, είναι ένα διαδικτυακό λεξικό που περιλαμβάνει όλα τα έντυπα λεξικά και γλωσσάρια που έχουν κυκλοφορήσει για το λευκαδίτικο ιδίωμα. Πρόκειται για μια μεγάλη εθελοντική προσπάθεια διάσωσης και διάδοσης του γλωσσικού θησαυρού του νησιού μας.

Στηρίζεται στην ιδέα του κ. Νίκου Καββαδά, που κατασκεύασε την πλατφόρμα και έχει τον τεχνικό της έλεγχο. Την έρευνα του υλικού και την ψηφιοποίηση των λημμάτων ανέλαβε η κα Χρυσούλα Σκλαβενίτη, εκπαιδευτικός ΠΕ 60.

Είναι το μοναδικό στο είδος του ψηφιακό λεξικό στην Ελλάδα που αφορά στην ντοπιολαλιά συγκεκριμένης περιοχής. Στο διαδικτυακό κυκλοφορούν σε άρθρα ή μικρές προσωπικές συλλογές πολλά μικρά γλωσσάρια τοπικών ιδιωματισμών, αλλά ουδεμία σχέση έχουν με το lexikolefkadas.gr.

Στο λεξικό θα βρείτε, έως τώρα, περίπου 8800 λήμματα από 7 έντυπα λεξικά και 10 βιβλία ιστορικού, λογοτεχνικού και λαογραφικού περιεχομένου, ενώ η ύλη του ανανεώνεται διαρκώς με νέα λήμματα.

Το lexikolefkadas.gr παρέχει μια σειρά από διευκολύνσεις στον χρήστη του, σε σχέση με τα έντυπα λεξικά και γλωσσάρια:

1. Μπορεί με ένα μόνο κλικ να δει όλους τους ορισμούς και τις πληροφορίες που αφορούν σε

ένα λήμμα συγκεντρωμένα σε ένα σημείο. Στην περίπτωση των εντύπων θα πρέπει να τα έχει όλα στην κατοχή για να αναζητήσει τις ίδιες πληροφορίες.

2. Μπορεί με ευκολία να μεταβεί σε άλλα λήμματα που συμπληρώνουν τον ορισμούς των λημμάτων που αναζητεί μέσω σχετικών link.

3. Μπορεί να αναζητήσει τα λήμματα που επιθυμεί με πολλούς διαφορετικούς τρόπους:

- αλφαβητικά,

- με βάση το λεξικό ή το γλωσσάρι στο οποίο ανήκει η λέξη που αναζητά, (υπάρχουν τα σχετικά link, στην αρχική σελίδα κάτω από τον τίτλο ΛΕΞΙΚΑ)

- γράφοντας τη λέξη που αναζητά στο πεδίο αναζήτησης.

4. Μπορεί να ακούσει κάποια από τα λήμματα που τον ενδιαφέρουν μέσα σε διαλόγους και φράσεις στην αυθεντική μορφή τους, στο κομμάτι "Λήμματα με ηχητικό υλικό". (Το συγκεκριμένο κομμάτι του λεξικού θα ανανεωθεί σύντομα με περισσότερα ηχητικά υλικά)

5. Μπορεί να σχολιάσει, παραθέτοντας πληροφορίες, δικά του

ακούσματα, κ.α. ή να πει απλά τη γνώμη του για το λεξικό. Το ίδιο ακριβώς μπορεί να κάνει και στη σελίδα του lexikolefkadas.gr στο facebook.

6. Μπορεί να κοινοποιήσει στα social media τα λήμματα.

7. Τέλος χρήστες με προβλήματα όρασης έχουν τη δυνατότητα να χαρούν το υλικό του λεξικού, ακούγοντας τα λήμματα και τους ορισμούς τους και αλλάζοντας το φόντο και τη γραμματοσειρά τους.

Πρόκειται λοιπόν, για ένα ψηφιακό εργαλείο που μπορεί με ευκολία να φέρει σε επαφή με το γλωσσικό ιδίωμα νέους ανθρώπους, να κάνει τους μεγαλύτερους να θυμηθούν νοσταλγικά αυτά που άκουγαν από τους γονείς τους, να δώσει πληροφορίες για τις επιρροές και τις γλωσσικές ιδιαιτερότητες του λευκαδίτικου γλωσσικού ιδιώματος, να δώσει πληροφοριακό υλικό σε όσους ενδιαφέρονται για τα τοπικά ιδιώματα, να αποτελέσει παράδειγμα για αντίστοιχες προσπάθειες.

Σε πιο συγκεκριμένο πλαίσιο το lexikolefkadas.gr μπορεί να αποτελέσει και ένα πολύ χρήσιμο και εποικοδομητικό εκπαιδευτικό εργαλείο με πολλές εφαρμογές σε αρκετά θεματικά πεδία, όπως στη Γλώσσα, την Ιστορία, τα Αρχαία Ελληνικά, τη

συνέχεια στη σελ. 6

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

«Η ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ»

Εφημερίδα «Ηχώ της Λευκάδας»
ΓΕΡΑΝΙΟΥ 41 – 104 31 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 210-5242439
email: s.lefkadion.ath@gmail.com

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΟΙ ΛΕΥΚΑΔΙΤΕΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΙΟΡΤΑΣΑΝ ΤΙΣ ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Στην Μουσική Σκηνή «ΠΕΡΑΝ το καφέ αμάν της πόλης», το μεσημέρι της Κυριακής 23/2/2020 ο Σύλλογος Λευκαδίων Αττικής «Η Αγία Μαύρα», διοργάνωσε την ετήσια Αποκριάτικη Συνεστίαση του. Οι Λευκαδίτες της Αττικής γλάντησαν με χορό και τραγούδι με την ορχήστρα των καταξιωμένων καλλιτεχνών

Γιώργου Κουτουλάκη, δεξιότηχνη του μπουζουκιού και την σπουδαία τραγουδίστρια Θεοδοσία Στίγκα. Οι καλλιτέχνες μας μετέφεραν στην ατμόσφαιρα των καφέ αμάν με ρεμπέτικα τραγούδια, λαϊκά και παραδοσιακά, χασάπικα, απτάλικα κλπ. Ήταν ένα αποκριάτικο μεσημεριάτικο γλέντι που άφησε ευχαριστημένους όλους τους συμπατριώτες / σες που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα του Συλλόγου μας.

Για την ενίσχυση των σκοπών του Συλλόγου πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία λαχειοφόρος αγορά με πλούσια δώρα. Οι χορηγοί των δώρων, τους οποίους ευχαριστούμε ολόθερμα για την υποστήριξη τους, ήταν:

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. – Λάζαρης Θωμάς, ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ «ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ», NONTAS HOME – Διονυσία Καρύδη, Αντώνης Σολδάτος, EUROFOOD QUALITY SA – Ξενοφών Βεργίνης, Φούρνος Αρχονταρίκι Λευκάδα - Στάθης Κατωπόδης, BAKERY «ΑΡΓΥΡΟΣ» – Λευκάδα, Μαντολάτα ΦΕΞΗΣ, Εμπόριο Ψυκτικών - Σπύρος Σολδάτος ΕΠΕ, Κατάστημα Εσωρούχων - u-wear - Ξενοφών Μάλφας, Φαρμακείο Αλεξάνδρα Αραβανή – Αθήνα, Εργαστήριο Παραδοσιακών Προϊόντων SANTA MAURA Γράφας Γεράσιμος – Λευκάδα, Εμπόριο μελιού Θεοχάρη Ακριβή – Λευκάδα & η Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών που παρεχώρησε σπουδαίες εκδόσεις της.

ΚΑΛΕΣ ΑΠΟΚΡΙΕΣ!

Το Δ.Σ.

Πάσχα στη Λευκάδα

Της Ιουστίνης Φραγκούλη

Αφιερωμένο εξαιρετικά στην παιδική μου φίλη Νίνα Θερού-Κολάκη σε όλους τους συμμαθητές και συμμαθήτριές μου.

Παρόλο που ο ήλιος έχει βγει ζεστός και λάμπει στους ουρανούς του Μόντρεαλ φέρνοντας μια ελπίδα άνοιξης, τούτες τις μέρες τις Πασχαλινές ο νους μου γυρνάει πίσω στη Λευκάδα των λουλουδιών και των αρωμάτων.

Θυμάμαι εκείνα τα ανέμελα παιδικά χρόνια, όταν έκλειναν τα σχολεία παραμονές της Μεγάλης Εβδομάδας. Κι ορμούσαμε στο σοκάκι παίζοντας μέχρι τελικής πτώσεως λες και δεν θα ερχόταν ποτέ η επόμενη μέρα για να ξαναπαιξουμε. Μας φώναζε η μάνα μου να συμμαζευτούμε για να πάμε στις ακολουθίες της μεγάλης Εβδομάδας κι εμείς παθαίναμε μελαγχολία που μας έκοβε στη μέση της ασυδοσίας.

Κι όμως φορούσαμε τις φουστίτσες μας, γυαλιζαμε τα παπουτσάκια μας και οδεύαμε στην εκκλησιά του πατέρα, θλιμμένες για τη διακοπή του παιχνιδιού. Όταν φτάναμε στο ναό η διάθεσή μας άλλαζε μεμιάς. Είχαμε κίολας λησμονήσει τη μικρή δυστυχία μας. Παίρναμε στα χέρια το βιβλιάρκι των ακολουθιών της Μεγάλης Εβδομάδας και παρακολουθούσαμε μέσα από τη λυρική υμνωδία το Θείο Πάθος.

Ο Νυμφίος, τα Ωσαννά, η προδοσία του Ιούδα, η ανηφορική

πορεία στο Γολγοθά, η Σταύρωση «Σήμερα κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι την γήν κρεμάσας...», όλες οι σκηνές περνούσαν κινηματογραφικά στις μικρές φαντασίες μας, καθλώνοντάς μας στους ανεπανάληπτους ύμνους του τραγικού οδοιπορικού.

Κάθε που επιστρέφαμε τις νύχτες αργά στο σπίτι κλαίγαμε με την Κωνσταντίνα για την αδικία που είχε συμβεί στο θεό μας. Ζούσαμε εκείνες τις στιγμές λες κι ήταν προσωπική μας υπόθεση το Θείο Δράμα. Αναθυμάμαι τα μαξιλαράκια μας υγρά από τα δάκρυα της πρώιμης συνείδησης πως η ζωή δεν θα μας χαριζόταν αφού δεν χαρίστηκε ούτε στο Χριστό!

Σάββατο του Λαζάρου πάντοτε ηγαίναμε με τον πατέρα μας στο φινουράτο υποδηματοπωλείο της πόλης να ψωνίσουμε τα καινούρια παπούτσια της Πασχαλιάς. Η Κωνσταντίνα διάλεγε τα πιο περιέργα που υπήρχαν. Εγώ πιο κλασική περιοριζόμουν σε άσπρα με φιογκάκι για να ταιριάζουν με όλα. Το επόμενο ζευγάρι παπουτσιών θα ήταν τα καλοκαιρινά πέδιλα και δεν είχα την πολυτέλεια να μπερδευτώ με σχέδια και χρώματα που δεν ήξερα με τι φοριούνται.

Εκείνη με κορόιδευε χα!χα!χα! που δεν είχα φαντασία. Κι εγώ που δεν θα μπορούσε να φορέσει τα τριχρώμα παπούτσια της με όλα τα φουστάνια. Αλήθεια, το Πάσχα δεν ραβόμασταν στην αγαπημένη μας μοδίστρα. Αγοράζαμε

από τους Νεωτερισμούς φουστό-μπλουζες με ελαφρά ζακετάκια σε απαλά ανοιξιάτικα χρώματα. Ήταν σαν ένας ενδιάμεσος σταθμός πριν από την καλοκαιρινή κολεξιόν, που είχε πάντα φουστανάκια πρόχειρα κι ελίσσημα, ραμμένα από μοδίστρες.

Η Μεγάλη Παρασκευή ήταν η πιο γεμάτη μας μέρα. Απ' το πρωί στην Αποκαθήλωση μέναμε με τις κυρίες της Εκκλησίας και στολίζαμε τον Επιτάφιο με λουλούδια από τους κήπους των γυναικών. Με τα μικρά μας χεράκια αποτελούσαμε ένα διαμεσολαβούντα κρίκο μιας αλυσίδας ανάμεσα στα μπουκέτα των λουλουδιών και τα έμπειρα δάκτυλα των κυριών που διακοσμούσαν τον Επιτάφιο μας. Είχαμε αγωνία να γίνει ο καλύτερος, να τον θαυμάσουν όλοι στην περιφορά της Αγοράς.

Τα εγκώμια μας έκαναν να κλαίμε για το θρήνο της Παναγιάς. Ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατόν μου Τέκνο πού έδν σου το Κάλλος; Πού να ξέραμε πως ήταν πρόβα ενός προσωπικού θρήνου που θα άρχιζε με την φυγή της Κωνσταντίνας και θα ίσχυε κάθε στιγμή κατόπιν;

Τη Μεγάλη Πέμπτη η μάνα μας έβαφε τα αυγά και τα στόλιζε στις μεγάλες πιατέλες με περηφάνεια που είχαν βγει κατακόκκινα χωρίς σημάδια. Το Μεγάλο Σάββατο εκείνη ξυπνούσε από νωρίς κι έσπαζε το κομμάτι. Μπάμ! ακουγόταν ταυτόχρονα

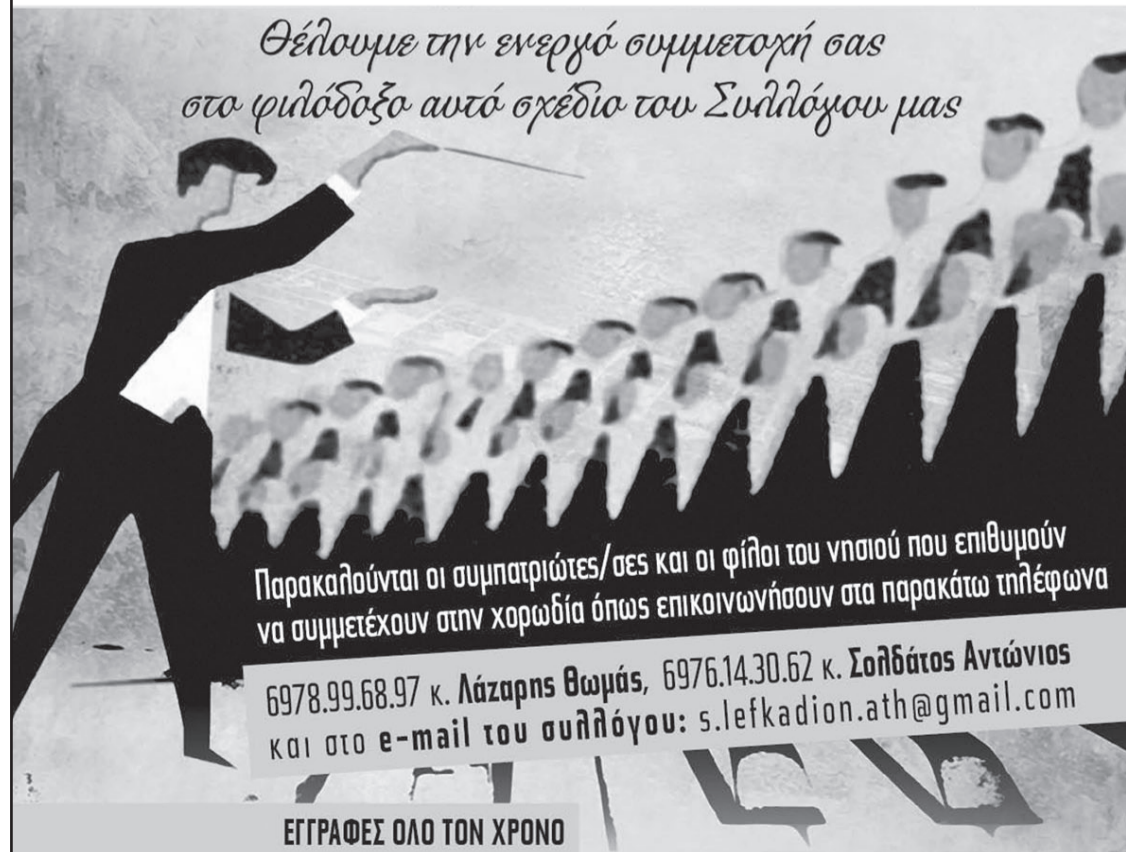
συνέχεια στη σελ. 6

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΟΡΩΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Η ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ»

Πραγματοποιούνται στα γραφεία του Συλλόγου μας, Γερανίου 41, Ομόνοια, 1ος όροφος

Θέλουμε την ενεργό συμμετοχή σας στο φιλόδοξο αυτό σχέδιο του Συλλόγου μας

Παρακαλούνται οι συμπατριώτες/σες και οι φίλοι του νησιού που επιθυμούν να συμμετέχουν στην χορωδία όπως επικοινωνήσουν στα παρακάτω τηλέφωνα

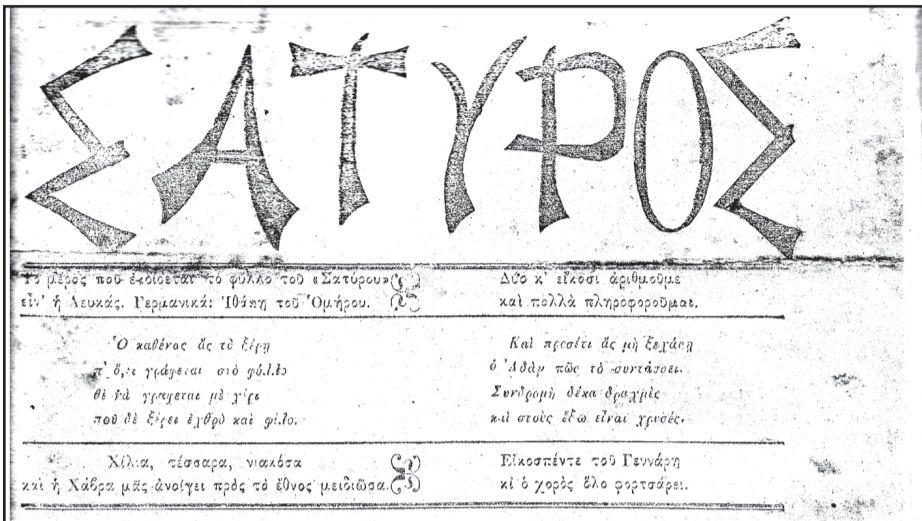
6978.99.68.97 κ. Λάζαρης Θωμάς, 6976.14.30.62 κ. Σολδάτος Αντώνιος
και στο e-mail του συλλόγου: s.lefkadion.ath@gmail.com

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΟΛΟ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Απόκριες 1904 στη Λευκάδα και η εφημερίδα «Σάτυρος»

Του Θεωδωρή Γεωργιάκη

<p>Ὁ καθένας ἄς τὸ ξέρη π' ὅτι γράφεται στὸ φύλλο θετὰ γράφεται μὲ χέρι ποὺ δὲ ξέρει ἐχθρὸ καὶ φίλο.</p>	<p>Καὶ προσέτι ἄς μὴ ξεχάσῃ ὁ Ἀδάμ πῶς τὸ συντάσσει. Συνδρομὴ δέκα δραχμῆς καὶ στοὺς ἔξω εἶναι χρυσός.</p>
--	--

με επίκεντρο τον υποψήφιο (:) βουλευτή Σκληρό, ο οποίος έφερε απ' το Λονδίνο τους χορούς και τις παράτες του Καρναβαλιού...

Όμως, επίσης, με γλώσσα καυστική και δηκτική σατυρίζει τους ... λεφτάδες, την «άρχουσα τάξη» του νησιού, που κατείχε τα λεφτά και τα χρησιμοποιούσε για τοκογλυφία σε βάρος των χωριάτων με τόκο 100%!!! Είναι το λεγόμενο «Προστύχι» που ξεκινά μέσα στην Αγγλοκρατία στο νησί, (1810-1864) και περνά και στις επόμενες δεκαετίες, μέχρι σχεδόν το 1960 στο νησί της Λευκάδας...

Ίδου το εδάφιο...
«...Κι ὅποιος δῆποτε δῶ τύχει
νάχη δυο ψωροδεκάρες αρχινάει το προστύχι
και του βγάνει τον Χριστό
του χωριάτη με τον τόκον εκατὸ τοῖς εκατό...»

κί ὅποιος δῆποτε δῶ τύχει
νᾶχη δυὸ ψωροδεκάρες ἀρχινάει τὸ προστύχι
καὶ τοῦ βγάνει τὸν Χριστὸ
τοῦ χωριάτη μὲ τὸν τόκον ἑκατὸ τοῖς ἑκατό.

Υ.Γ. Αυτή η μαρὴ τοκογλυφία και η εξαθλίωση των χωριάτων είναι που τους ὄπλισαν το χέρι το 1819 εναντίον των Ἀγγλων κατακτητῶν και των προυχόντων της Χώρας... Ἀλλά γι αυτό το κεφαλαῖῶδους σημασίας θέμα, την επαίσχυντη τοκογλυφία σε βάρος των χωριάτων του νησιού, περισσότερα στο βιβλίο μου με τίτλο: «ΤΟ ΡΕΜΠΕΛΙΟ ΤΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ. ΑΓΙΑ ΜΑΥΡΑ ΣΤΑ 1819», που σύντομα θα κυκλοφορήσει...

ΚΑΛΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΣΤΗ ΣΑΤΥΡΑ ΤΟΥ ... «ΣΑΤΥΡΟΥ»...

Ο φίλατος Θωμάς Χόρτης απ' τα Χορτάτα, ἄνθρωπος με προσφορά και δράση στα κοινά, αφού επί χρόνια υπηρετεῖ στο ΔΣ τον Σύλλογο των Λευκαδίων Ἀττικής, ἀλλά και ἀνήσυχος Λευκαδίτης, μας παρέδωσε τα παρόντα φύλλα απ' την σατυρική εφημερίδα «ΣΑΤΥΡΟΣ», της οποίας αρκετά φύλλα τηρεῖ σε δερματόδετο τόμο, που εκδίδονταν το 1904 στη Λευκάδα απ' τον Ἀδάμ!

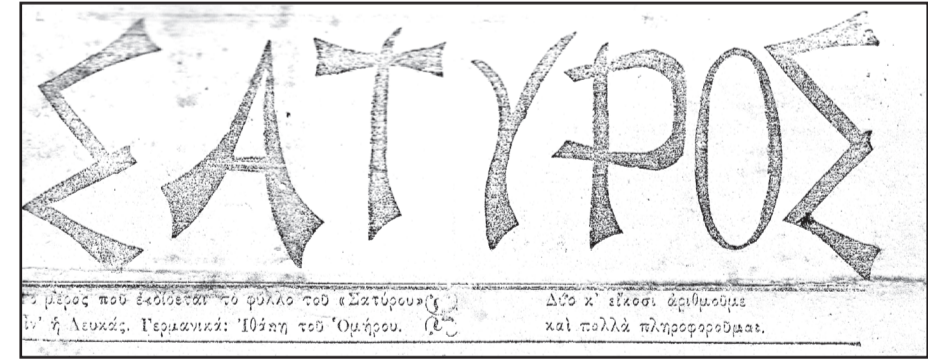
Τα παρόντα φύλλα σατυρίζουν το Λευκαδίτικο καρναβάλι της εποχῆς με τρόπο καταπληκτικό, ὥστε στις μέρες μας, να εἶναι πέρα ἀπὸ λαογραφία και ἱστορία συγχρόνως για τους Λευκαδίτες. Ἐνα μικρὸ δείγμα...

«... Ἐμπρός λοιπὸν μετὰ χαρᾶς
κάθε Λευκάδος μασκαράς
το μούτρο τ' ἄς γανώση,
τον κύριον Καρνάβαλον να πάη ν' ἀνταμώση...»

Ἐμπρός λοιπὸν μετὰ χαρᾶς
κάθε Λευκάδος μασκαράς
τὸ μούτρο τ' ἄς γανώση,
τὸν κύριον Καρνάβαλον να πάη ν' ἀνταμώση.

Το πρώτο στοιχείο της εποχῆς εἶναι αυτό που ζήσαμε στα χωριά μας την δεκαετία του 1960... Ἀντὶ μάσκες το «Γάνωμα»... Πιάναμε απ' το τηγάνι που τηγάνιζε μέσα τις μαρίδες η μάνα μας και «βάφαμε» το πρόσωπό μας...

Κάτω απ' τον τίτλο ἔχει την ταυτότητα της εφημερίδας...
«Το μέρος που εκδίδεται το φύλλο του «Σατύρου» εἶν' ἡ Λευκάς, Γερμανικά: Ἰθάκη του Ὀμήρου...»
Και δίπλα σ' αυτό το δίστιχο το σύνθημα της εφημερίδας...
«Δύο κ' εἴκοσι ἀριθμοῦμε
και πολλὰ πληροφοροῦμαι...»

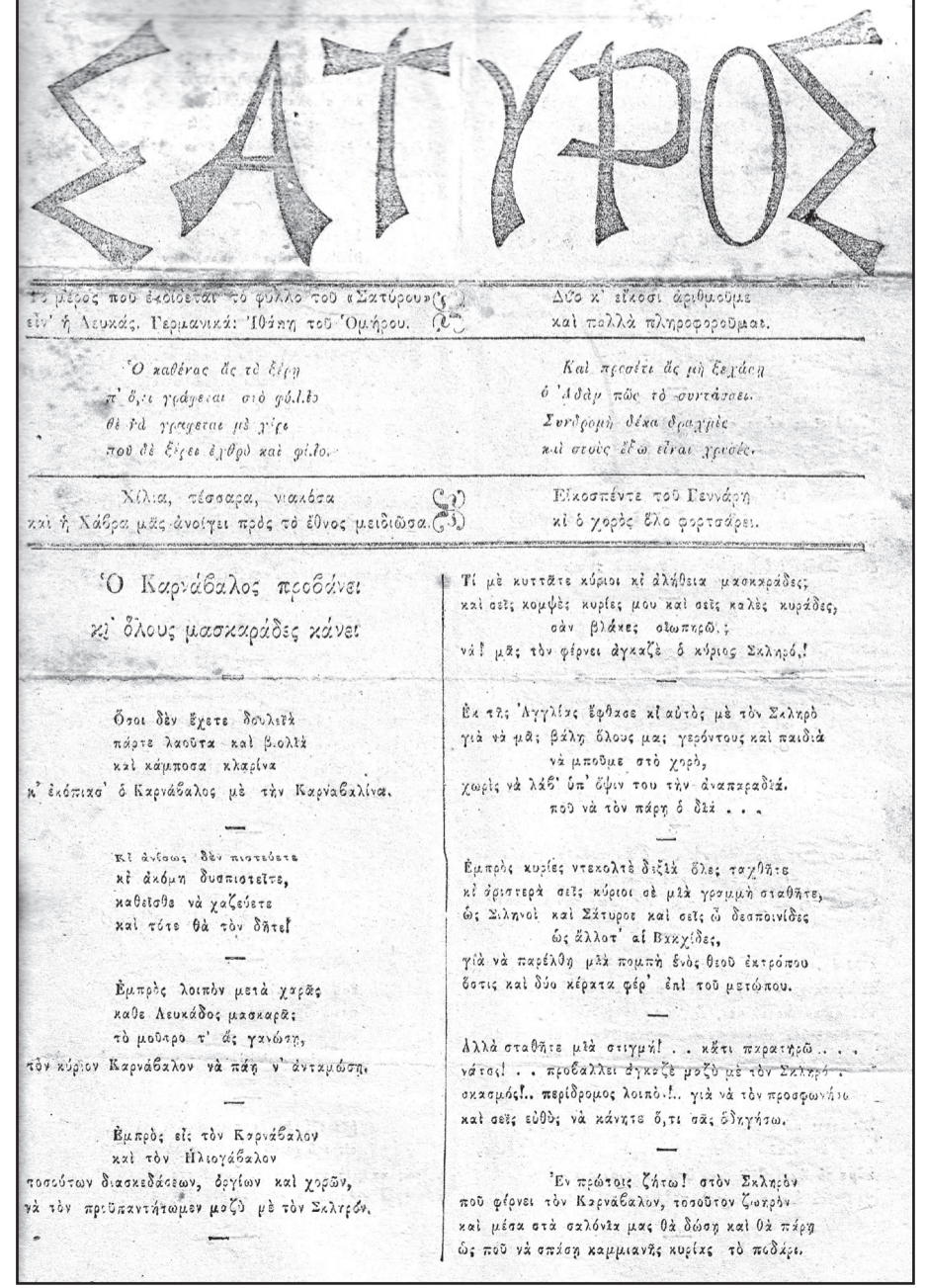

Ἐδῶ εἶναι χαρακτηριστική η επικρατούσα αὐτή την εποχὴ ἀποψη στη Λευκάδα, πως εἶναι η Ὀμηρική Ἰθάκη, αφού ο Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Δαίρπεφελδ κάνει τις ἀνασκαφές στον κάμπο του Ἐλλομένου και τα πολλὰ ευρήματα τάφων στηρίζουν την ἀποψη του Γερμανοῦ, πως Ὀμηρική Ἰθάκη εἶναι η Λευκάδα!

Ἐπίσης στο δεύτερο δίστιχο μας πληροφορεῖ τον ἀριθμὸ του φύλλου της σατυρικής εφημερίδας, εἶναι το 220, ἄρα, αφού εἶναι μηνιαία, εκδίδονταν περίπου δύο χρόνια συνεχῶς!

Ἀκόμη πάντα σαν ταυτότητα της εφημερίδας ἀναφέρει τα χαρακτηριστικά της, τον ἰδιοκτήτη, ἀλλά και την τιμὴ της...

«Ο καθένας ἄς τὸ ξέρη
π' ὅτι γράφεται στὸ φύλλο
θε να γράφεται με χέρι
που δεν ξέρει ἐχθρὸ και φίλο»
Και δίπλα ἀκριβῶς...
«Και προσέτι ἄς μὴ ξεχάσῃ
ὁ Ἀδάμ πῶς τὸ συντάσσει.
Συνδρομὴ δέκα δραχμῆς
και στοὺς ἔξω εἶναι χρυσός»
Το σατυρικό ποίημα για τις τότε Λευκαδίτικες Ἀπόκριες εἶναι ἕνας «παράδεισος»,

Απόκριες 1904 στη Λευκάδα και η εφημερίδα «Σάτυρος»

Του Θωδωρή Γεωργιάκη

Ζήτω! στον Γέρογγο τον Σκληρό
 άνωμεν πάντες εν χριστώ,
 εστις έκτος των άδελφών των άλλων του Ποσει
 και των φρεστών δελαθρά πώκαμε περισσά,
 μας φέρει τον Κερνάβαλον τσοβατον ζωηρών
 ν' άρχισον τον χορόν.

Ζήτω του! ζήτω του! παιδιά . . .
 φωνάζετε! . . . τι πάθατε! που νά σας παρ' ό δια . . .
 ΠΑ' ό μόνος βουλεύεται, όσων μένων στην Άγγλία,
 χωρίς κείν να τον γνωρίζη ή λαμπρά του Έστραχία,
 εξεφάρτασε με ά μέλα βουλεύται; μας κοτσουλιτος
 ανεξάρτητος μόν πριν άνω; είπα Κερνά βατος.

ΕΙ' έκείνος πώχει στείλει τα διάφορα γελάδια
 κι ό άποπειραθεί να κέρη στή βουλή πολλά παγίδια
 και ό μπίζας και ό δώσα;
 κι επί τέλους κατορθώσει
 δουλών εν τη βουλή μας διορθώδη και δι άριδων
 να χαλάση το του Δέλτα συνδικάτο των σταριδων,
 έπειρ έλαξεν ενδύξω; ει; την θραυον των ανιδων.

Ζήτω του! λοιπόν παιδιά,
 που μας φέρει Κερνάβαλος μ' έλιν την άπαράδι!
 Ζήτω! ζήτω του! και πάλιν, πώχει τόσα κατορθώματα
 εξ όν λίγα να μας δώση κι ό μόνος χορομαχίται
 κι άγελάδος Έλθεσίτας
 ώ; και ταύρους της Άγγλίας
 και διαφόρους κοκοτούς
 κι ύτως πώς μαρ; παιδιά να μας πέρη γιά κουτούς.

Είλα σταθετά άνω; τότε . . . ό Κερνάβαλος προσβάλλει
 εύθυμότετος και πάλιν
 να μεθύση, να χορεύση στή χαρά; μας την κραυπάλη.

«Τάντακελα, τα προύματα και τέλος όπως θέλησ,
 σε προσκυνούν οι φίλοι σου, πρό πάντων ό Κουδύλας
 και σε καθικατεύομεν, ώ τέκνον της Σεμίλης,
 να διαρρήση το μικρόν και τουτο Κερνάβαλι
 χωρίς να σπάσους πλυρά, ποδήρια ή κεφάλι.

Ωδ όστις κάθε μελ κορά φεγγύων την κέναις
 μ' έρ' έλιν των επί της γης το δάκτυλόν σου βίνεις,
 κάμε το Κερνάβαλι μας όπως σχεδόν περάση
 χωρίς κανένα στον χορό ποδήρι μας να σπάση.

Σδ όστις πάντων άπτεσαι
 και καθενό; καθήπτουσαι
 και ό έλα προσεγγίζεις
 κείλους με; διαμονίζεις
 και κατ' ούτά; κυριαρχή; καθ' έλιν την έπίγειον;
 προσπαθούσε να μη συμβή κανένα διαζύγιον.

Σδ ό θεός των βαρβαλών
 βλήφον επί των κοπελλιδών
 έσαν θα είνε στυός χορούς και όκ χορεύον κοπιλλόν.

Πομφύλαξον από παντός την γήματ του; κινδύνου,
 διήγησον τα ζεύγη σου δι εύρησόνου αίνου
 και κάμε ύσους κι έν έμπορεί;
 περισοσίτου; ούνοσφεί.

Σδ, όστις βίνεις στυός χορού; ει; κίνησιν κοπέλλιν,
 άδρες, γερόντους και παιδιά
 κ' ενίστατε πρό; δέξαν σου παπά και παπαδιά
 κ' ή μόνη παρουσία σου σκορπή χαρής; και γέλιου,
 ένωθεν βλήφον έφ' έμων
 ει; του χορού τον άρχαμάν.

Σδ, όστις φλάνεις στυός χορούς καρδής; μαζύ και σ' έπ
 και πάντα μας; βωμαντισμό τον βίνεις ει; την λάθη
 κι ό έλιν σου κατά Δικυιδ εύρησίνε τας καρδίας,
 επίβλεψον ει; τού; χορ ό; και ει; τας χοροδίας
 τού; φίλους Ατουαδίου; μου και δη τας Ατουαδίας.

Σδ, όστις μόνος στή κρασί . . .
 έσδ βροκό;λακα! να! σό . . .
 της δύναν σου φέρεις . . .
 ή κάνεις πώς; έάν με νοσε; ή ότι δέν με ξέρεις!

Εσδ που τέλος μας κινεί;
 πτωχού; συνάμα κ' εύγειται;
 και δίνεις τόσα τράκο
 με δεσποινίδας στον χορό με γάντι και με τράσο.

βύσαι ήμας εκ πειρασμών
 ει; του χορού τον άρχαμάν,
 μήπως καρμιά τα φιλία; ξωδία της δελαθρά!
 και πάρη στον λιμό της; κανίνα μας παιδι.

Ό,τι σου εστιν ή δύναι σου;
 που στή γλυκό κρασί σου
 έγκνεται και ή δόξα,
 και του χορού ή λάξκα
 και νυν και στυός; αίνωνε,
 πώ χειρωθ Κερνάβαλε όμο και πατά μόνος.

Είδε πάλιν ότι τόσοι
 έχουνε κοκόρου γνώση,
 έκρινε καλόν και πρίνον καθό Άγγλος πρακτικώς
 και τα μάλα λογικώς,
 —
 Στην Λευκάδα να δωρήση
 κοκοτούς; ένα μελίσι,
 διαφόρους ει; το στόμα
 και στή θέρρα; και στή χρώμα;
 βρισκων πρόφραιν και πάλιν πώς; τα στέλλει εξ Άγγλίας
 χάριν της πνευνοτροφίας.

Είδε πάλιν και καρπότους στην Λευκάδ άριστοκράτους
 πώς; ούτοι δέν παρατρώγουν και το κρέας της πανίκατος,
 άλλα λίγα λαχνάκια με πινω' έξ έρτά γουθιόδ,
 άποστέλλει εξ Άγγλίας εξ έρτά φασιανούς,
 βρισκων πρόφραιν και πάλιν πώς; τα στέλλει εξ Άγγλίας
 χάριν της πνευνοτροφίας.

Είδε τέλος ό Σκληρός,
 ότι μόνος ό χορός
 είνε μόνος μας προσόν
 και άπάντων ή άπασων

και μικροί τε και μεγάλοι γίνονται διακοροέλλιν
 κ' ει κοκόμοροι χορεύατε; μόνος σκόρτουνε τ' άμπίλις
 κι ότι χάριν μόνος άρχαμάνου σπουδακόμενος διακοροός
 στο κριτήριον βρογγάει και φωνάζει διατάρως,
 —
 και μεγάλοι και μικροί
 έλοι γίνονται γιατροί,
 πού κι ό Γίνερ κι ό Παστέρ μπής στην έξοχότητά τους
 χάνουν έλα τα μαλά τους,

Πού την φέρει γιά νεροίτη
 την περνον στην Λευκαδίτη
 και την στέλλουν κατ' ούθιαν
 ει; του Άδου την σκοτίαν.

κι όποιος δήποτε δώ τύχει
 νάχη δού ψωροδεκάρας άρχινάει το προσόχη
 και του βγάνει τον Χριστό
 του χωριάτη με τον τόκον εκατό τοι; εκατό.

Νικολέττος και Μιμάς
 κ' ό κοθένας μασκαράς.

Ν.— Τόν είδες τον Κερνάβαλον, που ήλθεν εξ Άγγλίας;
 Μ.— Τόν είδα, Νικολέττο μου, μαζύ με τον Σκληρό
 πού,θε να βάλλη στον χορό
 κυρίους και κυρίες.

Μ.— Και πώς σου φάνη Νικολή
 Ν.— Μιαίξει με κάμποσους πολλό
 και δέν είν Άγγλος, Μιμά, κι αυτός γιά την βουλή.

Α.— Και τί λέγουν Νικολή
 Είπω περί Κερνάβαλου;
 Ν.— Λέγουν τον Γεωργιούλη,
 πώς τον έφερ εξ Άγγλίας; κι άλλοι λέγουν εξ έλλου.

Μ.— Μορ' έκείνος ό Γεωργιούλη; χίλια χέναι να μαζύση;
 Δέν είδης; κατά βίθος πώς; μά; έπει έννοση.
 Είδε την λαοσχεμα; και τα βρώμα μας καντούνα
 και όν έίπε κατ' ούτω; είνε γιά γουροβία'ο

Και άμ' έπος; και άμ' έργον άποστέλλει εξ Άγγλίας
 έκ γρουίν και μελ χορός, έτι δέν εν εξ αίτιας
 της κλεινή; κτηνοτροφίας
 τ' άποστέλλει στην Λευκάδα
 να την κάμη Μικαλάδα.

Είδε πάλιν ότι βόδια είμαθα πραγματικώς
 κι ότι όμοιο; δμείω πάντοτε κ' άει μελοζέι,
 στείλει πάλιν εξ Άγγλίας, σκεφθεί; πάλιν λογικώς,
 πίντε βόδια κ' ένα ταύρο, να βατεύη να βελαζέ,
 βρισκων πρόφραιν και πάλιν πώς; τα στέλλει εξ Άγγλίας
 χάριν της κτηνοτροφίας.

Κι ότι δώ ανεξαρτήτως; πού; όλιγο, πού; πολλό
 πάντες έμειν τριλάι,
 κ' ή ζωή μας είδη πέρα είνε έκ Κερνάβαλι
 κι έτσι μας; ει; μακαράδες και μικροί με και μεγάλοι.

Σαίρτικεν σάν λογαδ;
 και σάν Άγγλος; πρακτικώς;
 πώς; γιά τέτοιους μακαράδες; έκ της; άρμέζης; δάρον,
 έκτής; όσων είχε στείλει ταύρων, χίτων και κούφρων,
 και μας; φέρει τον Κερνάβαλον εν μεγάλης; άποσίδωτος,
 λίγων πώς; μά; τον δαρεί τόρα χάριν δικαιοδίκωτος.

Ν.— Ζήτω λοιπόν ει; τον Σκληρό,
 όστις; μας βίνει στον χορό,
 όστις; μας; φέρει Κερνάβαλι
 γιά δικαιοδίκωτος; χορού; και μπήλους

Μ.— Άρε; τόρα τον Σκληρό,
 ήρει τον νά κέρη νίνι
 κ' έλα πώς; μου γιά της; άισχης; τον περίσχημο χορό
 και πού; μακαρά; έλετ' το και πού; χέρας; φουστάνι.

Ν.— Αί; την Ηέμπατον το έσπάρκας;
 που; φουστάν; ό άγίως;
 ήτον έκτακτος; χορός;
 με; δέν έλθανε κυρίες; . . . της; ήμποδ' ό καιρός.

Τί; τά; θέλεις; φίλιωτέ; μου, ήτον έκτακτος; χορός,
 με; δέν έλθαν μακαράδες; . . . της; ήμποδ' ό καιρός.

Μά; δέν ήτανε; κι άνθησποι; . . .
 Εί; με; έλα ού; τά; θέλεις; . . . ήθανε; δού; τρεις; κατόπι
 και; κατόπι; δού; τρεις; έλλοι; . . .

Μ.— Μά; που; να; ού; πώς; ή; ζήλι!

Με; δού; τρεις; μαρ; κουτί,
 γίνου;τα; χορός; ποτί;
 Σαύψ; λοιπόν; δι; έλ' ού;τά; που; μεθύσε; μίο; κόρα
 να; φας; ένα; σπύρο.

Στου; Μαρμακού; ποσιλί;ται;
 περίσχημη; βεταίν;,
 που; τό;τοια; δέν; θα; βρή;τε
 και; μέσα; στην; Αθήνα;
 στεταπηλά; και; καθ'ό;ρη; γιά; κάθε; μας; κεράλι; . . .
 ήμπερ; και; την; τελείω;σε; και; δέν; ό; βρή;τε; άλλ;η.

Και; διάφορος; θεαλί;τες;
 γιά; κερτί;ες; και; γιά; τρά;κος

Πού; ήμπερ; στο; Κατό;π' ή; έλυπό;θη; τα; λεφτά; τους;
 ύπο;ως; μπή;σε; κ' ήλυπό;θη; νά;χη; μόν;τους; τ' ά; τρα;βά; του.

Πού; ήμπερ; μέσα; και
 και; δέν; τί;νω;ς; ή; κοιλία; του;
 άπ' το; ού;ρο; το; βάλ;ει; και; τα; τά; τόσα; ό;κατά; του;
 και; δέν; έ;στρα;χη; βρα;χά;ι;

Πού; δέν; πώς; ζυγυ;σθη;ται;
 πού; δέν; γορ;κο; γλυκά;
 πού; δέν; πέρ;ε; μερ;νά;τα;
 του; κου;τιού; ό;κατά;τις;

Πού; δέν; πέρ;ε; ά;κατά;τις;
 μέσα; στο; κου;τι; πε;σο;τού;
 πού; σαρ;βίλλ;ες; και; π;σο;τά;
 κ' εύρη;σπα;τά; πο;τά;

Πού; την; μπέρ;χη; του; δέν; έ;πει;
 και; της; πίκ;λης; του; δέν; πέρ;ε;
 και; τον; βί;α;τη; τον; Κα;το;π' γιά; το; γου;στο; δέν; έ;ξ;ε;ρη;

Πού; δέν; πώς; γα;λη;τι;ες;
 άγγ;λικ;ές; και; πολλ;ές; φ;ι;ες;
 Πού; δέ; μπή;σε; μέ;τ' ή; λού;θη; της; Α;του;α;δ;ίας; τί;λο; πάν;των;
 μέ;τ' στο; λού;θη; των; ά;πά;των;

Πού; δέν; πέρ;ε; χα;ρη;τι;ες;
 άγγ;λικ;ές; και; πολλ;ές; φ;ι;ες;
 Πού; δέ; μπή;σε; μέ;τ' ή; λού;θη; της; Α;του;α;δ;ίας; τί;λο; πάν;των;
 μέ;τ' στο; λού;θη; των; ά;πά;των;

Πού; δέν; πέρ;ε; χα;ρη;τι;ες;
 άγγ;λικ;ές; και; πολλ;ές; φ;ι;ες;
 Πού; δέ; μπή;σε; μέ;τ' ή; λού;θη; της; Α;του;α;δ;ίας; τί;λο; πάν;των;
 μέ;τ' στο; λού;θη; των; ά;πά;των;

Πού; δέν; πέρ;ε; χα;ρη;τι;ες;
 άγγ;λικ;ές; και; πολλ;ές; φ;ι;ες;
 Πού; δέ; μπή;σε; μέ;τ' ή; λού;θη; της; Α;του;α;δ;ίας; τί;λο; πάν;των;
 μέ;τ' στο; λού;θη; των; ά;πά;των;

Μά; τί; πλο;ύ;τοι; μά; τί; εί;πα; γιά; του; κό;σμου; έλα; τά; βί;α;τα;
 τρέ;ξτε; ό;λο;ρη; καρ;σί;α!
 ό;ποια; ό;λοι; να; νου;θη;
 ό; έ;μ;ε; ή; συμ;πέ;θη;
 και; ό;κ; πά;ρη; πίσω; πάλιν; ό;σα; δώ;ση; χ;ρή;μα;τά; τας;
 ό;σαν; δ;η; το; ε;φέ;μα; της;
 ει; τ' ό;ρα;το; ά;νά;στη;μά; της;

Αγαπητοί συμπατριώτες
 Το email του Συλλόγου μας είναι: **s.lefkadion.ath@gmail.com**
 Σε αυτή την ηλεκτρονική διεύθυνση μπορείτε να μας στέλνετε τις παρατηρήσεις σας, κείμενα για δημοσίευση στην εφημερίδα μας «ΗΧΩ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ», επίσης παρακαλούμε να μας στείλετε και την δική σας ηλεκτρονική διεύθυνση προκειμένου να επικοινωνούμε άμεσα μαζί σας για την ενημέρωση σας σχετικά με τα νέα και τις εκδηλώσεις του Συλλόγου μας.

Αγαπητοί συμπατριώτες/σες
 Συνδεθείτε μαζί μας στο facebook «Συλ. Λευκαδίων Αττικής»

ΠΡΟΤΥΠΟ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
A. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ - M. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ
 ΘΗΒΩΝ 210 * ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ * ΤΗΛ. 5719017, 5730784

ΤΜΗΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

- Ορθοδοντική
- Παιδοδοντία
- Προληπτική οδοντιατρική

ΤΜΗΜΑ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΣ

- Περιοδοντολογία
- Ενδοδοντία
- Γναθοχειρουργική
- Εμφυτεύματα
- Γενική προσθετική

Πάσχα στη Λευκάδα

Της Ιουστίνης Φραγκούλη

συνέχεια από τη σελ.3

από όλα τα σπίτια στη γειτονιά ενώ η Φιλαρμονική μας ζύπναγε με το πένθιμο εμβατήριό της.

Το μεσημέρι κατηφορίζαμε με τον πατέρα στην Αγορά για να αγοράσουμε λαμπάδες και σοκολατένια ζωάκια. Ο Αποστόλης διάλεγε ένα απλό γαλάζιο κερί, ενώ εμείς οι δυο παίρναμε τις πιο περίτεχνες και στολισμένες με φιογκάκια και λουλουδία. Ο αδελφός μας αγόραζε το πιο στρουμπουλό αυγό, ενώ εμείς οι δυο κάτι φιλοδίνικα λαγουδάκια.

Η Ανάσταση μας τρόμαζε με τα μπουρλότα και τις φωτοβολίδες. Τρέχαμε να κρυφτούμε κάτω από το φουστάνι της μάννας μας. Και οι Κυριακές του Πάσχα ήταν αφιερωμένες στο σπίτι του θείου-Παπανίκου, επειδή εκείνοι έφηναν το αρνί στη σουβλα και του έβαζαν το κόκκινο αυγό στο στόμα.

Πόσο θάθελα να ξαναζήσω αυτές τις μαγικές στιγμές που ασκούν στην ύπαρξή μου μια καταλυτική ηρεμία. Στριφογυρνάνε στη μνήμη μου διαλύοντας τις κατοπινές σκιές της!

Δελτίο Τύπου

Το lexikolefkadas.gr στο διεπιστημονικό σεμινάριο γνωριμίας με τον τόπο μας "Διαδρομές Ιστορίας και Τέχνης στη Λευκάδα"

Με μεγάλη χαρά ανακοινώνουμε τη συμμετοχή του κου Παναγιώτη Κριμπά, Αναπληρωτή Καθηγητή στη Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, συνεργάτη του lexikolefkadas.gr και του κου Νίκου Καββαδά, εμπνευστή και δημιουργού του, στο διεπιστημονικό σεμινάριο γνωριμίας με τον τόπο μας "Διαδρομές Ιστορίας και Τέχνης" που διοργανώνει για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά το Κέντρο Νεότητας της Ι.Μ. Λευκάδος και Ιθάκης.

Ο κος Κριμπάς θα παρουσιάσει τη μελέτη του πάνω στο Λευκαδίτικο Γλωσσικό Ιδίωμα: "Ο επανησιακός χαρακτήρας της λευκαδίτικης γεωγραφικής γλωσσικής ποικιλίας", που δημοσιεύτηκε στο συλλογικό τόμο ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ που κυκλοφόρησε πρόσφατα από την ΚΑΠΑ Εκδοτική (Αθήνα 2019).

Με την παρούσα μελέτη ο κος Παναγιώτης Κριμπάς υποστηρίζει ότι **ο ημιβόρειος φωνηεντισμός της Λευκαδίτικης, δεν επαρκεί για να την εξαιρέσει από τα επανησιακά ιδιώματα, με τα οποία η Λευκαδίτικη μοιράζεται άφθονα χαρακτηριστικά,**

Ο κ. Καββαδάς θα παρουσιάσει το ιστορικό και την αναγκαιότητα της δημιουργίας της πλατφόρμας, τη λειτουργία, τα χαρακτηριστικά και τις πηγές της.

Οι παρουσιάσεις θα πραγματοποιηθούν την Τρίτη 4 Φεβρουαρίου 2020 και ώρα 6μμ στην «Καταφυγή» (οδ. Μεγανησίου 5, Λευκάδα – έναντι Ι. Ν. Αγ. Ιωάννου Θεολόγου).

Για τη συμμετοχή σας, το πρόγραμμα και περισσότερες πληροφορίες για το σεμινάριο, επικοινωνήστε με το «Κέντρο Νεότητας» της Ι. Μητροπόλεώς μας (τηλ.: 2645022415, εσ.: 23) και το Διευθυντή αυτού, π. Ιωαννίκιο Ζαμπέλη (τηλ.: 6974795265). (Μέγιστος αριθμός συμμετοχών: 25 άτομα)

BERGINIS
SUPER MARKETS

Στο κατάστημά μας γνωρίστε από κοντά τη μεγάλη ποικιλία και την άριστη ποιότητα των προϊόντων μας, τη φιλική εξυπηρέτηση και βέβαια τις "τόσο φθηνά όσο αλλού πουθενά" τιμές μας.

1ο ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: 8ΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ & ΧΡ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗ
ΤΗΛ.: 26450 25358 | FAX: 26450 25301

2ο ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΟΥΛΩΦ ΠΑΛΜΕ, ΒΑΡΔΑΝΙΑ | ΤΗΛ.: 26450 24501

Κάθε μέρα προσφορές

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΛΩΝ

Παρακαλούμε τα μέλη μας που δεν έχουν εκπληρώσει ακόμη την οικονομική τους υποχρέωση καταβολής των συνδρομών τους για τον Σύλλογο και για την ΗΧΩ, να το πράξουν άμεσα. Οι συνδρομές αυτές είναι το μοναδικό έσοδο του Συλλόγου μας.

Ποσό συνδρομής για τον Σύλλογο: **10 €** κατ' έτος

Ποσό συνδρομής για την ΗΧΩ: **10 €** κατ' έτος

Αριθμός λογαριασμού ΕΤΕ: 139/948222-97
IBAN: GR15 0110 1390 0000 1399 4822 297
(Κακλαμάνης Σωκράτης, Λάζαρης Θωμάς)

Το Ψηφιακό Λεξικό του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος lexikolefkadas.gr ως εκπαιδευτικό εργαλείο

συνέχεια από τη σελ.2

Θεατρική αγωγή, την Καλλιτεχνική παιδεία κ.α, αλλά και να αποτελέσει την αφετηρία για την ενασχόληση των μαθητών με την τοπική κουλτούρα, παράδοση και καθημερινότητα.

Μέσα στο διαδικτυακό μας λεξικό, εκπαιδευτικοί και μαθητές μπορούν να αντλήσουν ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών για μικρά θεματικά project και με αφορμή αυτές να εκφραστούν δημιουργικά μέσω της έρευνας, του γραπτού λόγου, της θεατρικής πράξης, της φωτογραφίας, της καλλιτεχνικής δημιουργίας, και άλλων τρόπων.

Ενδεικτικά, παρουσιάζουμε μερικές μόνο ιδέες που μπορούν να γίνουν πράξη χρησιμοποιώντας το lexikolefkadas.gr

1. Καταγραφή αφηγήσεων παλιών ιστοριών από ηλικιωμένους με αφορμή λήμματα από το λεξικό

> Έρευνα

2. Γραφή μικρών κειμένων ή ιστοριών σε ντοπιολαλιά από τους μαθητές

> Δημιουργική Γραφή

3. Επιρροές που δέχτηκε το λευκαδίτικο ιδίωμα ανά τους αιώνες, από τους κατακτητές που πέρασαν από το νησί.

> Ιστορία

4. Δημιουργία μικρότερων γλωσσάριων ανάλογα με τα επιμέρους θέματα που έχουν αναλάβει οι μαθητές: γεωργικά εργαλεία, βότανα, ψαρική τέχνη, ηχομημητικές λέξεις κλπ

5. Εντοπισμός λευκαδίτικων λέξεων που προέρχονται από τα αρχαία ελληνικά

> Αρχαία

6. Εντοπισμός διαφορών στις φράσεις, στις λέξεις, στην προφορά ανάμεσα στα χωριά και την πόλη της Λευκάδας

7. Δημιουργία θεατρικού κειμένου στην ντοπιολαλιά

> παράσταση, θεατρική αγωγή

8. Ευχές και κατάρες στην ντοπιολαλιά

9. "Εικονογραφώ" το λεξικό, είτε φωτογραφίζοντας αντικείμενα, είτε ζωγραφίζοντας τα

> Εικαστικές τέχνες

10. Διαγωνισμός φωτογραφίας: φωτογράφησε αυτό που λείπει το λήμμα

> Φωτογραφία

11. Δημιουργία μικρών χιουμοριστικών σκετς με θέμα: Ένα

ξένο ρωτά μια γιαγιά κάτι και εκείνη του απαντά στα λευκαδίτικα...

12. Εντοπισμός ομοιοτήτων και διαφορών με τη ντοπιολαλιά των υπολοίπων νησιών του Ιονίου, της Ηπείρου, του Ξηρόμερου

> Δημιουργία παράλληλων μικρών γλωσσάριων

13. Δημιουργία κόμικς στα λευκαδίτικα

> χρήση σχετικών ψηφιακών εφαρμογών

14. Εμπλουτισμός της σχολικής βιβλιοθήκης με τα βιβλία που αποτελούν τις πηγές του lexikolefkadas.gr

15. Έρευνα και αναζήτηση νέων λημμάτων που δεν υπάρχουν στο λεξικό

> Έρευνα

16. Δημιουργία σχολικής εφημερίδας με θέματα που αφορούν τη ντοπιολαλιά (μικρά κείμενα γραμμένα στο ιδίωμα, σταυρόλεξα, μελέτες και άρθρα για το γλωσσικό τοπικό ιδίωμα, γελοιογραφίες κ.λπ)

17. Υιοθέτηση μιας φράσης

ή μιας λέξης από κάθε μαθητή - Σώσε τη λέξη, κάνε την τραγούδι, ποίημα, έργο τέχνης ....

18. Εντοπισμός και δημιουργία συλλογών γλωσσικού υλικού, όπως παροιμίες, αινίγματα, παραδόσεις, κλπ. που σχετίζονται με τη Λευκάδα

19. Ηχογραφήσεις μικρών διαλόγων ή φράσεων στα πρότυπα των ηχογραφήσεων που περιέχονται στη σελίδα

20. Δημιουργία διαφήμισης με κείμενο στη ντοπιολαλιά

Θα χαρούμε να δούμε πολύ περισσότερες ιδέες εμπνευσμένες από τους μαθητές της Λευκάδας και να τις φιλοξενήσουμε στη σελίδα μας.

Το Ψηφιακό Λεξικό του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος μπορείτε να βρείτε εδώ: <https://lexikolefkadas.gr/> και στη σελίδα του στο facebook: <https://www.facebook.com/lexikolefkadas.gr/>

Χρυσούλα Σκλαβενίτη - εκπαιδευτικός ΠΕ 60 - υπεύθυνη ύλης του lexikolefkadas.gr

ΛΕΥΚΑΔΑ ΜΟΥ

Ελάτε να σας δείξω το νησάκι μου στα κύμματα λουσμένο και στους μύθους, με σύννεφα θα στείλω την αγάπη μου ακούγοντας της θάλασσας τους ήχους. Φεγγάρια μισοπέλαγα σπαρμένα ξωκκλήσια που μιλάνε στο Θεό κοχύλια στο λαιμό της κρεμασμένα σίχοι που φωνάζουν σ' αγαπώ. Ελάτε να σας δείξω το νησάκι μου μια χάντρα θαλασσιά η ομορφιά του τάμα στην Κυρά μένει το δάκρυ μου, παθιάζω σας τρελός στο άκουσμά του.

Λαμπιόνια τα αστέρια στα καντούνια της προσκύνημα τα πεύκα στο βυθό της, στους Μύλους θα αλέσουμε τις δύσες μας ωδή στον περιζήτητο Θεό της. Γιούλια, ροδοπέταλα, ζουμπούλια μαγιαπρίλο θα στείλω στην Νηρά χαράματα χορεύω με την Πούλια στην Γύρας τα φιλόξενα νερά. Χαλί θα στρώσω δενδρολίβανα τις μνήμες ερωμένες στο κορμί μου κι αν έφυγα για πάντα σε περίμενα σκυλί που αλυχτά η θύμηση μου.

Λευκάδα του μυαλού μου Και της σκέψης μου, νησί από το είναι μου βγαλμένο αιώνια θα μείνω στην αγκάλη σου, παιδί που το θεώρησαν χαμένο. Κι αν κάποτε τα χρόνια με προδώσουνε εγώ πάντα θα μείνω στη στοργή σου αιώνες το κορμί μου θα αλώσουνε στο χώμα σου θα μείνω θύμησή σου

ΤΟ ΨΕΜΜΑ

ΠΟΙΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΥΠΟ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΑΒΒΑΔΑ

Το ποίημα αυτό εκδόθηκε το έτος 1873. Ανήκει στην συλλογή μου και είναι σπάνιο σαν βιβλίο. Με λίγη προσοχή στην ανάγνωσή του, θα καταλάβει ο αναγνώστης πόσο επίκαιρο είναι στις μέρες μας. Άλλωστε, αυτός είναι και ο λόγος που δημοσιεύεται. Καλή ανάγνωση.

ΑΝΤΩΝΗΣ Ν. ΣΟΛΔΑΤΟΣ

— 42 —

« Ψέμμα εἶν' ἄν λόγῳ — τρέπης
• Ὅσα κοῦς, ἐγγίξεις, βλέπεις
• Ἐπὶ γῆς καὶ Οὐρανοῦ.
• Ψέμμ' ὁ Πέτρος δηγήθη,
• Ὅταν τὸν Χριστὸν ἀρνῆθῃ
• Ἐν τῇ φωνῇ τοῦ πετεινοῦ.
• Ψέμμα εἶν' ἡ Ἀδάμ ἢ πλάνη !
• Ἀπ' αὐτὴν ὁτὸν κόσμον φθάνει
• Τὸ πρωτόπλαστο κακὸ.
• Ψέμμα εἶν' ἡ πλάσις δ' ἡ,
• Καὶ ὁ Χάρως, κί οἱ Διάκοι !
• Ἐν τῷ ψέμμα φυσικό.
Ὅχι ! . . Ὅχι ! . . εἰς τὴν κτῆσιν
Ἐἶν' τὸ ψέμμα παρὰ φύσιν !
Καὶ γὰρ νὰ ἀφανισθῆ,
Ἡ ἀλήθεια φανερώθῃ,
Γιὰ τὴν πλάσι ἐσταυρώθῃ,
Ὅπως αὐτὴ λυτρωθῆ.
Ἄλλ' ἢ πλάσις ἐπιμένει
Στὴν ψευτιά παραδωμένη
Κ' εἶν' ὁ κόσμος δυστυχῆς
Ἄδικεὶ ὁ εἶς, τὸν ἄλλον
Χωρὶς ὠφέλως μεγάλων
Με ζῆμια τῆς ψυχῆς.
Κί ἡ κοσμοφωτογραφία,
Πῶς ἐξῆς ἴσῃν παππαδία
Γιὰ παράδειγμ' ὁ παππᾶς,
Ἐἶν' τῶ ὄντι πολεμία
Εἰς τὴν ἐντολή τῆ θεῖα
• Τὸν πλησίον ν' ἀγαπᾶς. »

— 43 —

« Ἄλλ' ἢ προξίς τοῦ ἐλέους,
Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ χρέους
Τ' ἀληθοῦς Χριστιανοῦ,
Πῶκαμε ἢ παππαδία,
Πρακτικὴν ἔχει ἀξία
Εἰς τὰ ἔργα τοῦ κοινοῦ.
Μὲ αὐτὰς τὰς ἀληθείας,
Ζωηρὰς φωτογραφίας,
Μᾶς διδάσκει ὁ Δειτουργός
Πῶς μεγάλη ἔχει χρεία,
Νὰ προσθέσῃ στὴ λατρεία
Καὶ τὰς πράξεις ὁ Λαός.
Κί ὁ παππᾶς καθῆκον ἔχει,
Ν' ἀγρυπνᾷ, καὶ νὰ προσέχη,
Ἴνῃ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ.
Μὲ τὰ ἔργα νὰ διδάξῃ,
Καὶ τὸ ψέμμα νὰ τινάξῃ
Ἄπ' τὰ ἦθη τοῦ Λαοῦ.
Καὶ ἂν ἐλθῇ ἐκεῖν' ἡ μέρα,
Καὶ χαθῆ ἀπὸ τῆ Σφαῖρα
Αἰφνηδινῶς ἡ ψευτιά !
Κί ἡ ἀλήθεια βασιλεύσῃ,
Καὶ ὁ κόσμος τῆ ζήλειψῃ
Καὶ τῆ βάλῃ στὴν καρδιά.
ὦ ! ναί, τότε ἡ ἀνθρωπότης . . .
Ὅ ναι μία ἀδελφότης . . .
Μία πόικμν τοῦ Χριστοῦ.
Τότε, πρὸς Θεὸν ἐτρέπεται . . .
Πίστις . . φῶς . . ἐλπίς κί ἀγάπη
Ὅ νὰ λάμπουν τοῦ λοιποῦ.

— 44 —

Τότε, σεῖς οἱ Κυβερνηταί,
Ἦοῦ τὰς ἔδρας σας κρατεῖτε,
Μέλο ψέμμα καὶ καλπῆα,
Ἦοῦ ὅα πάτε νὰ κρυφθῆτε,
Ἄν τὸν Κόσμον τὸν ἰδῆτε,
Νὰ μὴν ἔχη πλὴρ ψευτιά :
Ἄν ἐμπνῆσῃτε μὲτ' ἡμέρα,
Καὶ σὰς πιάσῃ ἡ συμπεθέρα
Ἡ ἀλήθεια π' τὸ λαϊμό ;
Καὶ σὰς πῆ — ἡ ἀδελφοκτόνος !
• Ἄρπαγες καὶ μὴν ἀντροκτόνοι !
• Ὅλοι θελετε πνιγμό. »
• Νὰ παστρέψῃ ἡ κοινωνία
• Ἀπὸ τὴν ἀρχομανία,
• Ἦοῦ χτικιάζει τὸ Λαό.
• Καὶ τὰ ἔθνη ταπεινώνει,
• Τὸν λαὸν φοιχτὰ σκλαβώνει,
• Ἡ ἐξοργίζει τὸ Θεό. »
Τι ὅα ἴπῃτε σεῖς τυράννοι
Στὴν ἀλήθεια, Ἦοῦ ὅα πιάνη
Νὰ σὰς σφίγγῃ τὸ λαϊμό ;
Ὅ ἀντιθέσετε τὸ ψέμμα,
Γιὰ νὰ χύσῃ ἀθῶων αἷμα
Εἰς τοῦ Κόσμου τὸ θυμό ;
ὦ ! Ὅρω τῆ συρρά σας,
Ἦοῦ ὅα πλήξῃ τὴν καρδιά σας
Ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ.
Καὶ ὅα πέσετε μὲ μίας,
Ὅς ἐχθροὶ τῆς ἀληθείας,
Δολοφόνοι τοῦ Χριστοῦ !

Γ Ε Λ Ο Σ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ
Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΟΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ
του Αντωνίου Ν. Σολδάτου

Το συγκεκριμένο άρθρο, ξαναδημοσιεύεται για να είναι περισσότερο ευκρινή τα γράμματα

Η ιστορία των Επτανήσων πάνω από χίλια χρόνια είχε μια διαφορετική πορεία σε σχέση με την υπόλοιπη ιστορία της Ελλάδος. Η τουρκοκρατία στα περισσότερα νησιά του Ιονίου είχε μόνο διάρκεια μερικών δεκαετιών και μερικά απ' αυτά δεν κατακτήθηκαν ποτέ από τους Τούρκους. Υπό την διαχείριση της Ενετικής Δημοκρατίας τα νησιά ανάπτυξαν ένα πλούσιο πολιτιστικό στοιχείο, που περιγράφεται με την ορολογία Επτανήσιακή σχολή.

Από το τεύχος αυτό και σε συνέχεια, θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε μερικά από τα στοιχεία του Επτανήσιακού πολιτισμού, που αφορούν την περίοδο πριν την ένωση με την Ελλάδα στις 21 Μαΐου 1864. Θα ξεκινήσουμε με αναδημοσίευση ενός άρθρου, το οποίο είχε δημοσιευθεί στην «Νέα Εστία», στο τεύχος των Χριστουγέννων 1964, από την συλλογή μου, με θέμα :

ΕΠΤΑΝΗΣΙΟΙ ΛΑΟΓΡΑΦΟΙ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Επτανήσιοι λαογράφοι πριν από την Ένωση

201

φουλαδίου: «Ο Πρακτικός Λόγος, ή Συλλογή 10.000 παροιμιών, γλωσσικών και άλλων ευφώνων και γλαφυρών φράσεων της ελληνικής καθομιλουμένης γλώσσας». Κερκύρα 1876.

Από τις πληροφορίες του προλόγου του καταλαβαίνουμε τους κόπους και τους σκοπούς του. «Τὸ ἄθροισμα τοῦτο τῶν διαφόρων φράσεων, τὸ ἀποτελοῦν τὸν Μεγάλον Θεσαυρὸν τῶν πρακτικῶν γνώσεων καὶ τῆς εὐφορίας τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀποδεικνύον συνάμα, ὅτι ἡ γλῶσσα τοῦ δὲν εἶναι οὐδὲ δόναται νὰ εἶναι ἄλλη ἐκτὸς τῆς ζώσης. . . συλλέγονται πρὸ τεσσαρακονταετίας μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας, κόπων καὶ θυσιῶν, συνήθροισα ἀυτοπροσώπως, ἐπὶ πολλοὺς μῆνας διαμεινας εἰς τὴν πόλιν καὶ τὴν ἐξοχὴν τῆς Λευκάδος, τῆς Ἰθάκης, τῶν Παξῶν, τῆς Κεφαλληνίας, τῆς Κερκύρας. . . καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπου, ἐπὶ τέσσαρα ἔτη διαμεινας, εὐρισκόμην εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος ἐν Λιβόρνῳ διαμεινοντάς ἐμποροὺς καὶ μὲ τοὺς εἰς Πίζαν καὶ Φλωρεντίαν φοιτῶντας συμμαθητάς μου».

Ἡ δημοσίευσή τῶν παροιμιῶν τοῦ Καβαδία δὲν ὀλοκληρώθηκε. Ἐφῆσε ὡς τὸ ὅσον φυλλάδιον κ' ἔδωσε μόνο 1191 παροιμίες. Ἐτυχῶς τὸ μεγάλο χειρόγραφόν του βρίσκεται στὸ Λαογραφικὸ Ἀρχειο τῆς Ἀκαδημίας. Ὅ ἀπὲρὶ κάποτε νὰ συνεχιστῆ ἡ δημοσίευσή του (μὲ ἔλεγχον ἐπιλογῆς), ἐπειδὴ τὰ κείμενά του εἶναι ἐνδεικτικὰ ἰδιαίτερα τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν καὶ σχέσεων στὴν Ἐπτανήσου¹⁷.

4. Ἰωάννης Σταματέλλος (1822 - 1881). Σχολάρχης, ἀρχαιοδίφης καὶ λαογράφος. Ἀκολουθεῖ τὴς ἐλλαδικῆς ἐκκλήσεις γιὰ συλλογὴ ὕλικου καὶ καταγράφει στὴ Λευκάδα κείμενα καὶ ἔθιμα, ποὺ τὰ στέλνει στὸ Ἰνστιτούτον Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ δημοσιεύονται. («Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν». Ἀθῆναι ἔτος ΙΣΤ' 1868).

Τὸ 1872 ὁ Σταματέλλος λαβαίνει μέρος στὸ Ζωγράφειο διαγώνισμα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως καὶ βραβεύεται. Τὰ λαογραφικά του (φράσεις, παροιμίες, ἀνιγμᾶτα, ἔθιμα, ἔθιμα) δημοσιεύονται στὸν Ἡ' τόμο τοῦ περιοδικοῦ (1874). Οἱ περιγραφὲς γίνονται σὲ γλῶσσα ἐκπαιδευτικῆ, λογιότερη. «Τὸ τραγοῦδι

τοῦ Μάη εἶναι ἕνα ἀρχαιότατον ἄσμα, τὸ ὅποιον ψάλλουσιν οἱ Λευκάδιοι τὴν 1ην τοῦ Μαΐου, ὅτε κατὰ τὴν ἀγὴν ἐπιστρέφουσιν ἀπὸ τῶν περιβολίων ἀνοστόλιστοι, φέροντες ἕκαστος κλάδον ἐκ τοῦ δένδρου, τοῦ κοινῶς λεγομένου «Μάη». Τοὺς κλάδους τοῦτους προσαρτῶσιν εἰς τὰ παράθυρα καὶ τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν, τελοῦντες οὕτω τὴν ἐορτὴν τῆς Ἄνοιξεως, ἥτις καλεῖται Προτομαγία...» (σελ. 401).

Ἦστερ' ἀπὸ δύο χρόνια, ὁ Σταματέλλος ἐδημοσίευσεν καὶ χωριστὰ μὴ συλλογὴ μοιρολογιῶν (Μυρολόγια Λευκάδος, ἐν Ζακύνθῳ 1876) μὲ τὴ συγκινητικὴ ὑποσημείωσή «Διανέμεται δωρεάν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου, εἰς μνήμην τοῦ τέκνου του». Σημειώσω ἐπίσης, ὅτι ὁ λαογράφος Σταματέλλος ἦταν φλογερὸς πατριώτης, κί' ὅτι τὸ 1850 εἶχε γράψει τολμῆρὸ ποίημα, γεμῆτος ἀγανάκτηση γιὰ τὴν ἀμότητες τοῦ Ἄγγλου ἀρμοστή Οὐάρδου στὴν Κεφαλονιά.

5. Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης (1824 - 1879). Ὁ ποιητής. Ἦταν ἀπὸ τοὺς στενωτέρους φίλους καὶ συνεργάτες τοῦ Ν. Τομμάσου. Τὸν ἐβοήθησεν στὴ συλλογὴ ἐλληνικῶν δημοτικῶν τραγοῦδιῶν, κί' ἐκεῖνος τοῦ μετέφρασεν στὰ ἰταλικά τὸν «Θανάση Βάγια». Στὴν ἀλληλογραφία του μὲ τὸν Τομμάσο, ἐκμησιωρεθεῖται τὴν προτιμῆσή του στὰ «Ἑπτανήσια» (ἴσως «ἡπειρωτικά» γενικῶς) μὲ τὴν ἐπίφραση «Διὰ τὸ εἶδος τῆς ποιησεῶς μου ἦναγκάσθη νὰ προσφύγω εἰς τὴν διάλεκτον τῆς Ἠπείρου, καὶ διετήρησα μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ὅλους τοὺς διαιλεκτικούς τύπους καὶ χαρακτῆρας τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων»¹⁸.

Τὰ προσωπικά ποίηματα τοῦ Βαλαωρίτη δειχνουν τὴν ἀναστροφή του στὴ δημοτικὴ ποίηση. Τὸ δημοτικὸν τραγοῦδι τὸν ἐμπνέει καὶ τὸν ὀδηγεῖ. Οἱ ἐμπνεύσεις του πορεύονται πάνω σὲ ζωντανὰ λαϊκά βιώματα, ἠρωικά ἢ παραδοσιακά. Καὶ μόνοι οἱ τίτλοι τῶν ποιημάτων του (Καταντώνης, Ἀστραπόγιαννος, Κυρὰ Φροσύνη, Σαμουῆλ, Φωτεινός) τὸ μαρτυροῦν. Θέματα καὶ στίχοι ἐκλαϊκεύονται.

Τὰ ποίηματα τοῦ Βαλαωρίτη εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μποροῦν ν' ἀποδελτιωθοῦν λαογραφικά. Ἀλλὰ ὁ Βαλαωρίτης ἔκαμε καὶ συνειδητὴ λαογραφία, δημοσιεύον-

202

Επτανήσιοι λαογράφοι πριν από την Ένωση

τας τοπικούς θρύλους (Ἔστια 1878) ἢ μαζεύοντας στοιχεῖα στὸ ἀρχεῖο του, γιὰ τὴς ποιητικῆς του ἐμπνεύσεις. Γράφει στὸν Ἄνδρᾶ Λασκαράτο : «Εἶναι τρεῖς ἡμέρες, κλεισμένοι μέσα στὸ γραφεῖο μου, κάθομαι ἀνάμεσα ἀπὸ δύο περιφημῆς μοιρολογίστρες, τὴ θεῖα Λάμπρω καὶ τὴ θεῖα Σοφία, καὶ γράφω ὅσα τραγοῦδια εἶνε συνηθισμένως νὰ λένε εἰς τοὺς πεθαμένους. (Exposition Valaotitis, Inst. Pr. d'Athènes, 1956, πίν. 138'). Στὸ Μεγαλήσι τῆς Λευκάδος διατηροῦν τὴν παραδοσιακὴ θύμηση, ὅτι ὁ Βαλαωρίτης τῆς Μαδουρῆς ζήτοσε ἀπὸ τοὺς χωρικούς θρύλους, τραγοῦδια καὶ παροιμίες, κί' ὅτι ἐκτιμῶσε καὶ πρόσχε τοὺς τοπικούς ριμναδόρους. Διηγούνηται ὅτι τὸν πρῶτον στίχον τοῦ ποιήματος, στὸν Πατριάρχῃ Γρηγόριον, τὸν ἐμπνεύστηκε ἀπὸ τυχαία ἐμμετρῆ ἐρώτηση ριμναδόρου: «Τί με θεωρεῖς ἀκούνητος; ποῦ τρέχει ὁ λογισμὸς σου;...»

Εἶναι περιττὸ νὰ λεχθῆ, ὅτι ὁ Ἐπτανήσιος αὐτὸς ποιητής, μὲ τὰ φλογερά ἐλλαδικὰ βιώματα, ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀποφασιστικότερους ὁπαδούς τοῦ Ριζοσπαστικοῦ φιλενωτικοῦ κινήματος.

Γ. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

1. Μαρῖνος Πινιατόρορος (1771 - 1818) ἱστορικός¹⁹. Στὸ βιβλίον του «Memorie critiche e storiche dell'isola di Cefalonia», ποὺ τὸ ἀφῆσε χειρόγραφο καὶ τὸ δημοσίευσαν οἱ κληρονόμοι του τὸ 1887 (Corfu, vol. I - II), ὁ Marino Pignatorto ἀφιερώνει ἕνα κεφάλαιο στὰ ἔθιμα καὶ τὴς δεισιδαιμονίες τῆς Κεφαλονιάς (Indole, costumi, usanze, errori popolari e superstizioni) Vol. II 64 - 87.

Οἱ περιγραφὲς εἶναι σύντομες, ἀλλὰ γίνονται μὲ λαογραφικὸ πνεῦμα, ποὺ ἀνατρέχει σὲ παρόμοια ἔθιμα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τῶν Ρωμαίων. Ὅταν οἱ δεισιδαιμονίες φαίνονται ὑπερβολικῆς, ὁ Πινιατόρορος σπεύδει μὲ ἐλληνοκίττητα νὰ τονίσῃ, ὅτι εἶχαν χειρότερες οἱ δυτικοὶ λαοὶ καὶ οἱ Ἄγγλοι, πρὶν ἀπὸ τὴ Μεταρρύθμιση. («Siamo vinti dagli Italiani, gli Spagnuoli ed anche dagli Ingleesi, prima della riforma» (σ. 83).

Ἀπὸ παλιὰς περιπτώσεις ἐθίμων: «Ὅταν ρίχνουν τὰ θεμέλια νέου σπιτιοῦ, ὕστερ'

ἀπὸ τὸν ἁγιασμό ποὺ θὰ διαβῆ ὁ παπάς, πλακώνουν κάτω ἀπὸ τὴν πρώτη γωνιακὴ πέτρα λίγα νομίσματα κί' ἕνα σκοτωμένον πετεινὸ» (σελ. 81). Καί: «Στὴς 29 Αὐγούστου, γιορτὴ τοῦ ἀποκεφαλίου τοῦ ἀγ. Ἰωάννου, οἱ νοικοκυρῆς δὲν τρώνε μαδρὸ σταφύλι, γιὰ τὴν θύμῃ τὸ αἷμα τοῦ ἁγίου. Ὅποια φάη, θὰ εἶχῃ ὄλον τὸ χρονονοκέφαλο» (σελ. 83).

2. Γεράσιμος Πιτσαμάνος (1787 - 1825). Καλλιτέχνης καὶ στρατιωτικός²⁰. Τὸ 1818 συντρόφωμεν στὴς περιόδους του τὸν Ἄγγλο, ἔπειτα ἀρμωστὴ τῶν Ἰονίων Fred. Adam καὶ σχεδίασε τὴς τοπικῆς ἐνδυμασίας τῶν Ἐπτὰ Νησιῶν καὶ ἄλλων ἐλληνικῶν τόπων. Τὰ σχεδιασμάτα του, ἐξαιρετὰ λαογραφικὰ δοκομμένα, σώζονται στὸ Μουσεῖο τῆς Ἱστορικῆς Ἐταιρείας («Ἱστορικὸν Μουσεῖον τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος») Ἀθηνῶν.

Ὁ Τσιτσέλης σημειώνει (σελ. 539), ὅτι ὁ Πιτσαμάνος «συνέλεξε καὶ ἦθη, ἔθιμα, παραδόσεις καὶ ἱστορικὰ ποικίλα, πολυτιμὸν εἰσαγεγκὸν συμβολὴν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ λαογραφίαν τῆς Ἑλλάδος» καὶ ὅτι ὅλα αὐτὰ ἐδωρήθησαν στὸ ἴδιον Μουσεῖο.

3. Σταματέλος Πυλαρινός (1796 - 1875). Γιατρός καὶ καθηγητῆς στὴν Ἰόνιον Ἀκαδημία, ὅπου ἐδίδασκε στὴ δημοτικὴ. Βουλευτῆς ἔπειτα στὴν Θ' Βουλῇ τῶν Ἰονίων, ἦταν ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ²¹. Ἐξορίστηκε μὲ τὸν Ζερβὸ καὶ τὸν Μομφεράττο, στὰ Ἀντικύθηρα, ὅπου εἶχε τὴν πνευματικὴν ψυχραμία νὰ μελετῆσῃ τὰ ἔθιμα τῶν λιγοστῶν κατοίκων καὶ τὴ γλῶσσα τους. Ὅπως σημειώνει ὁ Τσιτσέλης, «ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἔσχεν ἀφορμὴν ν' ἀσχοληθῆ εἰς τὰ ἀρχαιολογικά, ἱστορικά καὶ λαογραφικά τῶν νήσων ἐκείνων, ἔγραψε δὲ α) Γλωσσάριον τῶν ἀλιέων καὶ τῶν ποικμένων, β) Ἀρχαιολογικὸν καὶ ἱστορικὸν Δοκίμιον, ὅστερ ἀπέστειλεν εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ Lenormand.» (σελ. 563 - 4).

4. Ἀνθίμος Μαζαράκης (1801 - 1868). Διαπρεπῆς λόγιος κληρικός με διδακτικὴ δρᾶση στὴ Βενετία, στὴν Κεφαλονιά καὶ στὴ Χάλκη²².

Ἐδίδαξε τὰ ἐλληνικά στὸν Ἰταλὸ Τομμάσο καὶ τὸν ἐβοήθησεν σημαντικά, μὲ κείμενα καὶ μὲ παρατηρήσεις, νὰ καταρ-

Συνεχίζεται

Εκδήλωση για την Πρωτοχρονιά

Την Κυριακή 26 του Γενάρη, μετά τη θεία λειτουργία, που τέλεσε στον Ιερό Ναό Αγίου Κωνσταντίνου Ομονοίας, ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Λευκάδος και Ιθάκης κ. Θεόκλητος, η Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα της σε αίθουσα του Ξενοδοχείου ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ, ιδιοκτησίας του ευγενούς συμπολίτη μας κ. Γιάννη Πολίτη, ο οποίος εντελώς μας την διαθέτει, τα τελευταία χρόνια, και στον οποίο η Εταιρεία εκφράζει πολλές ευχαριστίες.

Ικανοποιητικός αριθμός μελών και φίλων της Εταιρείας μας τίμησαν με την παρουσία τους στην πρώτη εκδήλωσή μας το έτος που διανύουμε.

Αξίζει να αναφέρουμε τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Απόστολο Κακλαμάνη, το Βουλευτή Λευκάδας κ. Αθανάσιος Καβαβάδα, τον πρώην Βουλευτή κ. Ξενοφώντα Βεργίνη, ο

οποίος είχε την ημέρα αυτή τα ονομαστήριά του και στον οποίο δώσαμε πολλές ειλικρινείς ευχές για υγεία και δημιουργία, το Δήμαρχο Λευκάδας κ. Χαράλαμπο Καλό, ο

οποίος επίσημα πρώτη φορά, μετά την εκλογή του, μας τιμά με την παρουσία του, τον Πρόεδρο του Εμπορικού Επιμελητηρίου του νησιού μας Σωτήρη Σκιαδαρέση και τον πρώην Δήμαρχο Ηλιούπολης κ. Θεόδωρο Γεωργάκη. Ακόμα παρευρέθηκαν οι: Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Λευκαδίτικων Συλλόγων κ.

Θεόφιλος Λογοθέτης και οι Πρόεδροι των τοπικών Συλλόγων, Λευκάδος κ. Σωκράτης Κακλαμάνης, Ηλιούπολης και γύρω Δήμων κ. Θεόδωρος Γεωργάκης, Αγίου Πέτρου, κ. Απόστολος Αντύπας και Ευγήρου κ. Τρύφων Ζαχαρόπουλος.

Αξιοπρόσεκτη ήταν η παρουσία της κ. Νίκης Αραμπατζή, συμπολίτισσας εκ μητρός, Δημοτικής Συμβούλου στο Δήμο Αθηναίων, Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ραδιοφωνικού Σταθμού 98,4 ως εκπρόσωπος του Δημάρχου Αθηναίων, κ. Μπακογιάννη και της χορωδίας του Συλλόγου Λευκαδίων Αττικής

«Η Αγία Μαύρα», η οποία τραγούδησε κατάλληλα για την ημέρα και τη Λευκάδα τραγούδια και ενθουσίασε τους προσκεκλημένους μας.

Ευχαριστούμε πολύ την κ. Ανθούλα Καλού για την ευγενική χειρονομία της με την προσφορά της, για την πρωτοχρονιάτικη πίτα.

Θ.Μελάς

Η ΛΕΥΚΑΔΑ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ (Παρουσίαση ενός σπάνιου σπουδαίου βιβλίου)

Πρώτη Φεβρουαρίου 2020!

Στην ασφυκτικά γεμάτη από φιλόστορες και μη Μεσολογγίτες αίθουσα του ΚΕΝΤΡΟΥ ΛΟΓΟΥ και ΤΕΧΝΗΣ «ΔΙΕΞΟΔΟΣ», Κοινοφελής Ιδιωτικός Πολιτιστικός Οργανισμός, της Ιερής πόλης του Μεσολογγίου, κατόπιν προσκλήσεως του ρέκτη Προέδρου και Ιδρυτή του παραπάνω αναφερομένου Κέντρου Δικηγόρου κ. Νίκου Κορδόση, ο επιστημονικός Σύμβουλος της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών, κ. Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης ιστορικός, Ομότιμος Διευθυντής Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και επιμελητής της έκδοσης ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ του Λευκάδιου Ιατρού Πέτρου Δ. Στεφανίτη (1791-1863) παρουσίασε με τη γλαφυ-

ρότητα, που πάντα έχει ο λόγος του, όσα στα απομνημονεύματά του ο συγγραφέας

αναφέρει.

Την εκδήλωση προλόγισε η Διευθύντρια των Γενικών Αρ-

χείων του κράτους του Νομού Αιτωλοακαρνανίας κ. Μαρία Μπακαδήμα και ο πρόεδρος

της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών παρουσίασε το έργο της Εταιρείας και τις προσπάθειες που επί τέσσερα χρόνια έγιναν για την έκδοση του σημαντικού αυτού βιβλίου, το οποίο για εκατόν ογδόντα χρόνια οι ιστορικοί αναζητούσαν και αποτελεί, πλέον, προπομπό στο μεγάλο εορτασμό, που οφείλουμε στους ήρωες του 1821.

Εντυπωσιακό ήταν το ενδιαφέρον των ανθρώπων ανάμεσά τους ήταν και λίγοι Λευκαδίτες που ζουν στο Μεσολόγγι ή τις γύρω περιοχές- που παρακολούθησαν την παρουσίαση του θαυμάσιου αυτού βιβλίου για όσα σ' αυτό λεπτομερικά καταχωρούνται, καθώς και η αγορά του βιβλίου η οποία υπερέβη κάθε πρόβλεψη και προσδοκία.

Θ. Μελάς